Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

РЎЗНОМА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ВИЛОЯТ ҚЎМИТАСИ, ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ВИЛОЯТ КЕНГАШИНИНГ БОШ НАШРИ

● № 20 (10.016). ● 1991 йил 29 январь ● сешанба ● Баҳоси 6 тийин.

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Президентининг Фармони

ИҚТИСОДИЙ БУЗҒУНЧИЛИККА ВА ИҚТИСОДИЁТ СОҲАСИДАГИ БОШҚА ЖИНОЯТЛАРГА ҚАРШИ КУРАШНИ ТАЪМИНЛАШ ЧОРАЛАРИ ТЎҒРИСИДА

Иқтисодий бузғунчиликка, иқтисодиёт соҳасидаги бошқа жиноятларга қарши курашни таъминлаш ҳамда аҳолини озиқ-овқат маҳсулотлари ва бошқа халқ истеъмол моллари билан таъминлашни тартибга солиш мақсадида, СССР Конституциясининг 127(5) моддасига ва «Мамлакат иқтисодий ва ижтимоий-сиёсий турмушини барқарорлаштиришга доир қўшимча чоралар тўғрисида»ги СССР Қонунининг 1-моддасига асосан совет милицияси, ССЖИ Давлат хавфсизлиги идоралари ҳамда оператив-қидирув фаолияти тўғрисида қонунлар қабул қилингунга қадар **қарор қиламан:**

I. Белгилаб қўйилсин-ки, ички ишлар ва давлат хавфсизлиги идоралари ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикалар жиноий суд юритиш асосларининг 29-моддасига мувофиқ иқтисодиёт соҳасида жиноят белгиларини ҳамда уларни содир этган шахсларни аниқлашга доир оператив-қидирув тадбирларини амалга ошириш чоғида қуйидаги ҳуқуқларга эгадирлар:

1. Корхоналар, муассасалар ва ташкилотларнинг (хорижий дипломатия ваколатхоналаридан ташқари) биноларига, фуқаролар якка тартибдаги ва бошқа меҳнат фаолияти билан ҳамда тадбиркорликнинг бошқа турлари билан шуғулланиш учун фойдаланаётган ишлаб чиқариш биноларига ҳеч қандай тўсқинликсиз кириб, мулк эгаси ёки унинг вакили ёҳуд у ваколат берган шахс билан биргаликда ишлаб чиқариш, омбор, савдо ва ёрдамчи биноларни, транспорт воситаларини, мол-мулк сақланадиган ва ундан фойдаланадиган бошқа жойларни кўздан кечириш. Мулк эгаси ёки унинг вакили текшириш ўтказишда, намуналарни олишда иштирок этишдан бош тортган тақдирда бу ишлар уларнинг иштирокисиз, жамоат ташкилотларининг, халқ депутатлари маҳаллий Советлари ижроия комитетларининг вакилларини жалб этиб амалга оширилиши мумкин.

2. Корхоналар, муассасалар, ташкилотлар қайси идорага бўйсунишидан, мулкчиликнинг қандай шаклига асосланганидан қатъи назар уларнинг, шу жумладан совет ва хорижий ҳуқуқий шахслари ва фуқаролари иштирокидаги қўшма корхоналар, бирлашмалар ва ташкилотларнинг раҳбарларидан, мансабдор шахсларидан ва бошқа ходимларидан, шунингдек якка тартибдаги ва ўзга меҳнат фаолияти билан ҳамда тадбиркорликнинг бошқа турлари билан шуғулланувчи шахслардан текширилаётган фаолиятга таалluқли бўлган зарур маълумотлар, ҳужжатлар ва ёзма изоҳномаларни олиш.

3. Мавжуд давлат, кооператив, жамоат мулкини корхоналар, муассасалар, ташкилотларнинг ҳисоб ва ҳисобот маълумотлари билан солиштириш; халқ истеъмол моллари, озиқ-овқат маҳсулотлари ишлаб чиқариш, сақлаш, ташиш ва сотиш чоғида, шунингдек аҳолига хизмат қилиш чоғида истеъмолчининг ҳуқуқларини ҳимоя қилишни таъминлайдиган нормалар ва қоидаларга риоя этилишини текшириш; таҳлил этиш ва сифатини текшириш учун хом ашё, ярим тайёр ва тайёр маҳсулотларнинг намунасини олиш.

4. Корхоналар, муассасалар, ташкилотлар, улар мулкчиликнинг қандай шаклига асосланганлигидан қатъи назар амалга ошириладиган кредит-пул операциялари ва ташқи иқтисодий битимлари тўғрисидаги оператив маълумотларни ва ҳисобот маълумотларини банклардан, бошқа молия-кредит муассасаларидан олиш.

5. Кассаларни, пул, моддий бойликлар ва ҳужжатлар сақланадиган бошқа жойларни муҳрлаб қўйиш, шунингдек зарур ҳолларда мазкур буюмларни сақланишини таъминлайдиган ўзга чораларни кўриш.

6. Корхоналар, муассасалар, ташкилотлар раҳбарларини, мансабдор шахсларини, бошқа ходимларини, якка тартибдаги ва ўзга меҳнат фаолияти билан ҳамда тадбиркорликнинг бошқа турлари билан шуғулланувчи шахсларни қонун бузилишига йўл қўйиб бўлмаслиги ҳақида расмий равишда огоҳлантириш ва бу ҳақда прокурорга хабар бериш.

7. Ўтказилаётган тадбирларда қатнашиш учун қонунда белгилаб қўйилган тартибда мутахассисларни таклиф этиш.

8. Текшириш ўтказаётган шахс текшириш, намуналарни олиш, муҳрлаш тўғрисида акт тузади, актнинг бир нусхасини тилхат билан мулк эгасига ёки унинг вакилига топширади.

II. Ички ишлар ва давлат хавфсизлиги идораларининг ходимлари бу тадбирларни амалга ошириш чоғида олинган маълумотларни ошкор этишни истисно қиладиган қоидаларга риоя этилишини таъминлашга мажбурдирлар.

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг Президенти
М. ГОРБАЧЕВ.
Москва, Кремль.
1991 йил 26 январь.

СССР Давлат ҳисоб комитетининг АХБОРОТИ

Ўтган йили мамлакатдаги ижтимоий-иқтисодий вазият анча ёмонлашди, дейилади СССР давлат ҳисоб комитетининг ахборотида. Танглик ҳолатлари кучайиб бориб, иқтисодиётнинг ҳамма соҳаларини, айниқса пул муомаласини қамраб олди. Ижтимоий ишлаб чиқариш миқёслари мутлақо пасая бошлади.

Аҳолининг пул даромадлари аввалги йилга нисбатан 94,5 миллиард сўм миқдорида кўпайди. Бу эса мол ишлаб чиқариш ва хизмат кўрсатиш кўрсаткичларидан анча ошиб кетди. Натижада пулнинг қадрсизланиш жараёнлари кучайди, истеъмол бозори барбод бўлди. Сўмнинг харид қобилияти пасайиши оқибатида корхоналар, республикалар ва регионлар ўртасида натура тарзида айирбошлаш бошланди, бу эса вужудга келган хўжалик алоқалари бузилишига олиб келди. Мушкуллашиб бораётган ижтимоий-сиёсий беқарорлик иқтисодиётга салбий таъсир қилди.

Ялпи миллий маҳсулот аввалги йилга нисбатан 2 фоиз, ҳосил қилинган миллий даромад 4 фоиз, ижтимоий меҳнат унумдорлиги 3 фоиз пасайди.

Ташқи савдо обороти ажнабий валютада 131,2 миллиард сўмлик бўлди ва 6,9 фоиз қисқарди. Давлатнинг ички қарзи 150 миллиард сўмдан зиёд кўпайди ва 550 миллиард сўмни ташкил этди. Давлат бюджетининг камомади СССР Олий Кенгаши тасдиқлаган 60 миллиард сўм ўрнига 58.1 миллиардни ташкил этди. 1989 йилга нисбатан бу камомад 22,6 миллиард сўмлик миқдорда камайди, бу нарса давлатнинг марказлаштирилган капитал қурилишларига маблағ ажратиш қисқарганлиги, мудофаа харажатлари камайганлиги, оборот солиғи ва аҳолидан олинган солиқдан тушумлари кўпайганлигининг натижасидир.

1989 йилга нисбатан нақд пул 1,5 ҳисса ортди, бу эса аҳолининг қўлидаги пул қолдиқлари 1990 йилнинг бошидаги 104,7 миллиард сўмдан шу йилнинг бошида 132,7 миллиард сўмга етишига ва пулнинг янада қадрсизланишига олиб келди.

(Давоми 2-бетда).

Жумҳуриятимиз пойтахтидаги «Малика» трикотаж ишлаб чиқариш бирлашмаси жамоасининг кўпчилигини ёшлар ташкил қилади. Юзлаб ўрта мактабни тугатган қизлар шу корхонага меҳнат қўйнига келишмоқда. Улар қисқа муддатда ўзлари танлаган касбларни ўрганишяпти. Ушбу суратда 1-тикув цехи комсомол-ёшларидан Зулфия Нишонова (чапдан), Зарофат Хошимова, Сайёра Ирисбекова, Марҳамат Салоҳиддинова ва Шоҳида Шерматоваларни ўзаро суҳбат вақтида кўриб турибсиз.

Сураткаш **Х. Шодиев.**

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ КЕНГАШИ РАЁСАТИДА

26 январь куни Ўзбекистон ССР Олий Кенгашининг Раиси М. И. Иброҳимов раислигида Ўзбекистон ССР Олий Кенгаши Раёсатининг мажлиси бўлди.

Шу йил 17 март куни тенг ҳуқуқли республикалар федерацияси тарзида Совет Социалистик Республикалари Иттифоқини сақлаб қолиш тўғрисида референдум ўтказиш билан боғлиқ масалалар кўриб чиқилди. СССР Олий Кенгашининг ушбу масалага доир қарорини қўллаб-қувватлашга аҳд қилинди. СССР референдумини ўтказиш республика марказий комиссияси ваколатларини Ўзбекистон ССР халқ депутатлари сайловини ўтказувчи Марказий сайлов комиссияси зиммасига юклаш мақсадга мувофиқ, деб топилди. Референдумга тайёргарлик кўриш юзасидан ташкилий тадбирларни ўтказиш календарь режаси тасдиқланди, Ўзбекистон ССР тегишли министрликлари ва идораларига, халқ депутатлари Советларига, уларнинг ижро этувчи ва идора қилувчи органларига зарур топшириқлар берилди.

«Ўзбекистон ССРда фуқароларнинг жамоат бирлашмалари тўғрисида»ги Ўзбекистон ССР қонуни лойиҳаси ҳар томонлама муҳокама қилинди. Қонун лойиҳасини асосан маъқуллаш ва уни тегишли комитетларда зарур даражада пухта ишлаб чиқилгандан сўнг Ўзбекистон ССР Олий Кенгаши кўриб чиқиши учун тақдим этишга қарор қилинди.

Ўзбекистон ССР Олий Кенгаши комитетларининг 1991 йилда янги қонун лойиҳаларини тайёрлаш ишлари режаси муҳокама қилинди. Халқ хўжалигини бозор иқтисодиёти изига солиш ва аҳолини ижтимоий жиҳатдан ҳимоя қилиш чораларини амалга ошириш даврида ҳуқуқий муносабатларни тартибга соладиган қонун ҳужжатларини биринчи навбатда тайёрлаш зарурлиги алоҳида таъкидланди.

Ўзбекистон ССР Олий Кенгаши Раёсатининг мажлисида Ўзбекистон ССР Президенти И. А. Каримов билан Ўзбекистон ССР вице-президенти Ш. Р. Мирсаидов қатнашдилар.

ХОРИЖДАН ХАБАРЛАР

ФОРС ҚЎРФАЗИ:

СЎНГГИ МАЪЛУМОТЛАР

● **ФОРС** қўрфазида кўп миллатли кучлар билан Ироқ ҳарбий қисмлари ўртасидаги жанглар давом этмоқда. Уруш жабҳасидан келаётган ташвишли маълумотлар ҳар икки томондан кўплаб қурбонлар берилаётганлигидан гувоҳлик бермоқда.

Ўтган шанба куни Ироқ яна Исроилга ўз ракеталари билан зарба берди. Бироқ отилган тўрттала ракета ҳам осмонда тутиб олиниб, йўқ қилинди. Аммо Исроил маълумотларига қараганда, икки киши жароҳатланди, қатор биноларга шикаст етказилди. Ҳозиргача Ироқ ўзига қарашли «Скад» тоифасидаги ракеталардан 50 тасини учирди. Уларнинг кўпчилиги Саудия Арабистони ҳамда Исроил томонига отилди.

● **ИРОҚ** президенти Саддам Хусайн Исроил ҳамда кўп миллатли кучларга таҳдид қилиб, яна дўқ урди. У яқин ўртада уларга қарши янги маҳфий қурол қўллаши мумкинлигини айтди. Шунингдек, Саддам Хусайн ўз нутқида кўп миллатли кучлар таркибига кирувчи араб мамлакатларининг жангчиларини Ироқ томонига ўтишга ҳамда ўз қуролларини «кофирларга» қарши қаратишга даъват этди.

● **ҚУВАЙТНИНГ** қувғиндаги ҳукумати «Саҳрода бўрон» операциясини муваффақиятли ва жадалроқ давом эттиришга ўзининг 13,5 миллиард долларлик маблағи билан ҳисса қўшди. Бу ҳақда Қувайтнинг Америка Қўшма Штатларидаги элчиси шайх Сауд Носир ас-Сабоҳ маълум қилди. АҚШ давлат котиби Ж. Бейкер бундай операцияларга Саудия Арабистони ҳам 13,5 миллиард доллар маблағ ажратганлигини хабар қилди.

ИРОҚ САМОЛЁТЛАРИ ЭРОНДА

● **СЎНГГИ** маълумотларга қараганда, ўтган якшанба кунигача Ироқ ҳарбий ҳаво жангларида ўзининг 22 та самолётини йўқотди. Лекин иттифоқчи кучлар қўмондонлиги бу хусусда ўзгача рақамлар келтирди. Кўп миллатли кучлар ўзининг 24 та самолёти ҳамда вертолётидан ажралди. Бағдод хабарларига қараганда бу рақам 192 тани ташкил этади.

Рейтер ахборот агентлигининг маълумотларига қараганда, Ироқ ўзининг самолётларини ўта маҳфий равишда беркитиб, сақлаб қолган. Мамлакатнинг турли бурчакларидаги жойларда Ироқнинг 800 та самолёти бор.

Шу орада ахборот воситалари Ироқнинг бир нечта самолётларининг Эрон томонига қочиб ўтганлигини хабар қилди. Бир хил манбада бундай самолётлар сони 7 та дейилса, иккинчи манбада 24 та дейилади. Мазкур самолётларнинг Эрон ҳудудига қандай мақсадда ўтганлигидан қатъий назар Эрон томони уларни уруш тугагунча сақлаб туражаклигини билдирди.

ЯНГИЛИКЛАР ТЎЛҚИНИДА

● Бангладешнинг собиқ президенти Х. М. Эршодга нисбатан расмий айблар эълон қилинди. У қатор гуноҳлар билан биргаликда 8 миллион доллар маблағни фирибгарлик йўли билан ўзлаштиришда айбланмоқда. Маҳаллий матбуот хабарларига қараганда, собиқ фуқаролар авиацияси вазири Х. М. Ғаффор ва яна уч нафар олий мартабали арбоблар ҳам ўз лавозимларини суиистеъмол қилишда айбланмоқдалар.

● **СОМАЛИ** пойтахтидан олинган сўнгги хабарда айтилишича, куни кеча бирлашган Сомали конгресси исёнкорлари томонидан президент Муҳаммад Сиад Барре саройи тўлиқ эгаллаб олинган. Бу ҳақда «Худудларни тан олмовчи шифокорлар» деб аталган ташкилот маълумотларига суянган Франс-Пресс ахборот агентлиги хабар берди. Президент саройи ишғол қилиниши арафасида қаттиқ жанглар бўлиб ўтди. Президент Муҳаммад Сиад Барре махсус танкда кўпгина зирҳли машиналар билан қўриқланган ҳолда Могадишо аэропорти томон ёҳуд мамлакат жанубига йўл олган.

● **БРАЗИЛИЯ** президенти Фернандо Коллар де Мелло янги фармонга имзо чекди. Мазкур фармонга биноан мамлакатнинг марказий Мату-Гросу штатидаги 17 қабила аъзоларига бундан буён ерлар ажратиб берилади. Уч минг нафарга яқин ҳиндулар шу пайтгача ўзларининг муқим турар-жойларига ҳамда зироатбоп майдонларига эга эмас эдилар.

● Туркиянинг АА ахборот агентлиги хабарига қараганда ҳукумат ўз худудида яшаётган 10 миллиондан зиёд курд миллатига мансуб кишиларга ўз тилларида гаплашиш ва ундан фойдаланиш ҳуқуқини бериш тўғрисида қарор қабул қилди. Етти йил муқаддам қабул қилинган қонунга биноан улар ўзларининг барча муомалаларида фақат турк тилидан фойдаланишлари мумкин эди. Эндиликда Туркия ҳукумати бундай қонуннинг самарасиз эканлигини англаб, курдлар масаласига янгича ёндоша бошлади.

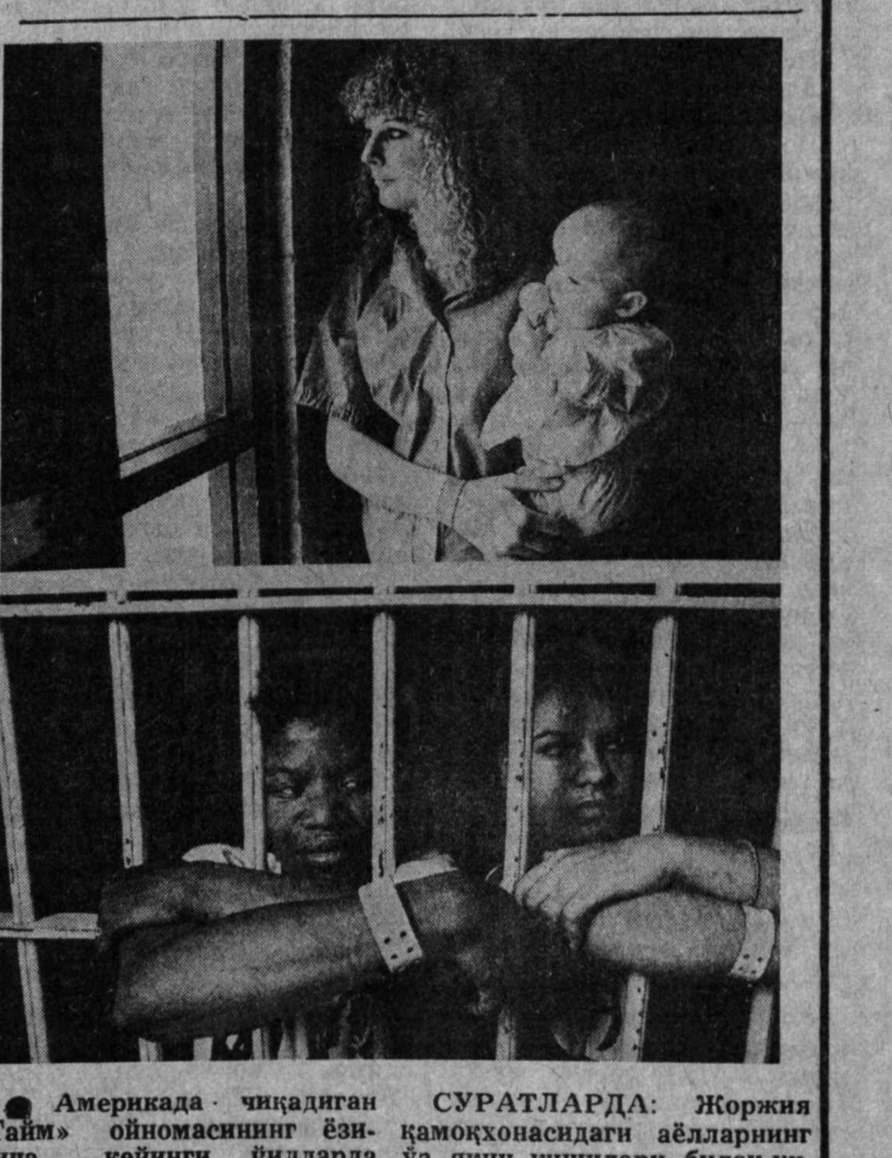

● Америкада чиқадиган «Тайм» ойномасининг ёзишича, кейинги йилларда Америка қамоқхоналарида ётган кишиларнинг сони уч баробар кўпайди.

СУРАТЛАРДА: Жоржия қамоқхонасидаги аёлларнинг ўз яқин кишилари билан учрашув пайти.

ТАСС суратлари.

● Ишбилармон кишилар

ҲАММА ЕРДА ЭРКИНЛИК БЎЛИШИ КЕРАК

ЁЗ ойларида бўлимимиз, таҳририятга келаётган хат-хабар, мухбирларимиз қишлоқ хўжалиги мавзусида ёзаётган ахборотларнинг мағизлиларини саралаб бериб боришга, хабарларнинг фақат салмоқлиларини босишга бир уриниб кўрдик. «Мағизли»лик мезони бу — янги шароитда янгича ишлаётган, ўзига зарур молларни бошқа жумҳуриятлардан етиштирилган маҳсулот ҳисобига айирбошлаётган хўжаликларнинг номлари, пул топишнинг, халқни тўйдиришнинг турли тадбирларини кўриш ва ҳоказолар эди.

Қишлоқ мухбирлари билан шу хусусда гаплашдик, ноҳия таҳририятларидаги ҳамкасбларимизга қўнғироқ қилиб аҳволни 180 бўлмасада 45 даражага бурмоқчи эканлигимизни айтдик. Гапни қисқа қиладиган бўлсак, уринишларимиздан кутилган наф чиқмади. Рўзномага, албатта, далага қанча гўнг чиқарилгани, қайси бригада бошлиғи қанча помидор териб топширгани ҳамда қаерда қандай йиғилишлар бўлиб, унда кимларнинг қатнашганлиги ёзилади, деган фикр мухбирларимизнинг тушунчасига қаттиқ ўрнашиб қолгани сабаб уни бир уринишда қўзғатолмадик.

Газетачилик деган гап бор, кунда саҳифаларни тўлдириш учун катта-кичик ахборот керак.

Бу билан нима демоқчимиз? Рўзномага ўқувчини қизиқтирадиган хабарлар келмаётган экан, бу — қишлоқ хўжалигимизда бирор тузукли ўзгаришлар, айтса бўладиган янгиликларнинг йўқлигидан эмас, балки ҳалиги айтганимиз — кўҳна тушунчанинг оқибатидир. Мисол учун, Пискент ноҳиясидаги Охунбобоев номли жамоа хўжалигига йўлимиз тушиб, унинг иқтисоди, қандай ишлар қилинаётганлиги билан қизиққанимизда салмоқли ишлар, умуман ёзса бўладиган анча-мунча тажрибалар борлигини билиб олдик.

Кўп нарса раҳбарларга боғлиқ, деб айтадиган бўлсак, янги гап қилмаган бўламиз. Борияm шу, лекин. Тўғри, ҳозир ҳам раҳбар хўжаликнинг фойдасини кўзлаб, истаган яхши ишни кўнглидагидек қила оладиган пайт эмас. Тушовлар кўп. Бу ҳол табиий ҳамдир. Чунки жамоа, шўро хўжаликлари халқ хўжалиги деб аталган катта механизмнинг кичик бир мурватлари ҳисобланадилар. Ўзлари мустақил бўлган тузилмалар эмас. Лекин ҳозир гап бу ҳақда эмас. Раҳбар ҳақидаги юқорида айтган фикримизнинг қанчалик тўғрилигини Охунбобоев номли жамоа хўжалиги ва унга 1985 йилдан буён раислик қилаётган Муносиб Авазов фаолияти мисолида талқин этишга уриниб кўрайлик. У ҳали ёш, бу соҳада олдин ҳам ишлаган, тажрибаси бор. Бошлиқ бўлгунча жамоанинг иқтисоди қандай аҳволда эканлиги ҳақида ортиқча тўхталиб ўтирмаймиз. Бир сўз билан айтганда, ҳар ҳолда ҳозирги даражада эмасди. Муносиб Авазов билан бирга ишлайдиганлар билан озми-кўпми хўжалик, келажакда мўлжал қилинаётган ишлар, раиснинг ўзи, хуллас у ёқ бу ёқдан суҳбатлашдик. Гап айланиб келиб.

РАИС ҚАНДАЙ ОДАМ,

деган мавзуга тақалди. «Яхши одам», деб жавоб беришди саволимизга. Лекин «яхши» деган тушунча киши ҳақида тўлароқ маълумот бериш учун камлик қилади. Умуман, бизнинг назаримизда бу сўзлар ҳеч нарсани англатмайди ҳам. Шунинг учун аниқлаштиришга ҳаракат қилганимизда жавоб беришдики, «раис ҳар бир тийинни ўйлайдиган, қаерга, қанча пул сарфлашни биладиган одам», дейишди. Лекин, буни зиқналик деб тушунмаслик керак. Хўжаликнинг, деҳқонларнинг манфаатини кўзлайди, нима бўлса ҳам деҳқонга бўлсин, бири икки бўлсин, дейди у. Борияm шу ўзи. Икки сўм топиш учун олдин бир сўмни сарфлаш керак.

Муносиб Авазов бир вақтлар ҳисобчи бўлган. Бригадага бошлиқ, жамоа бошқарувининг котиби, агроном бўлиб ишлади. Албатта, бу — кейингиси олий маълумот олганидан сўнг бўлди. Орада раислик қилди. «Свердлов»дан кейин «Охунбобоев»га, мана олтинчи йил бошчилик қилаяпти. У олдинига чорвага кўпроқ эътибор берди. Зарар бераётган тармоқ фойда келтира бошлади. Айтиш керакки, бизнинг шароитимизда, яна гўшт, сутнинг давлат харид нархлари ҳали ошмаган пайтда чорвани фойда келтирадиган соҳага айлантиришнинг ўзи бўлмади. Кўпчилик хўжаликларда аҳвол ҳали ҳам шу — маҳсулот қанчалик кўп берилса, зарар ҳам шунчалик кўп кўрилади. Жамоада аксинча, 1989 йили бу соҳадан фойда кўриш саккиз фоизга етди, 48 минг сўм даромад қилинди. Фермада 1200 бош қорамол, 1000 та қўй бор. Бултур давлатга 135 тонна ўрнига 140 тонна гўшт топширилган. Жамоа аҳолига сотган гўштлар ҳам шунинг ҳисобига кирган. Деҳқонларга яна 121 қорамол, 480 та қўй, 700 та парранда сотилди. Бу ҳам деҳқоннинг оиласига баҳоли-қудрат ёрдам.

Жамоа ерларида ҳозир боғ-роғлар кўпаяётган пайти. 57 гектар ҳосил берадиган боғ бор. Яна ўн гектарга янгидан кўчатлар экилди. Дала шийпонларининг яқинида бир гектардан уч гектаргача бўлган майдонда боғ ташкил этиш расм бўлди. Бригадалар ерларида эса сабзи, пиёз, картошка яна бошқа маҳсулотлар экилиб, деҳқонлар сабзавот билан ўзларини ўзлари таъминлашаяпти. Булар ҳам раис бош-қош бўлган ишларининг бир қисми.

Чорва, боғдорчилик ҳақида гапираяпмиз. Булар ҳаммаси керакли, зарур соҳалар. Лекин нима бўлганда ҳам жамоада асосий экин ҳозирча

ПАХТА

бўлиб қолаяпти. Масалан, 1990 йили 1520 гектар ерга чигит экилди. Ҳар бир гектардан олинган ҳосил 28,8 центнер, давлатга 4378 тонна ҳосил топширилди. Муҳими бу эмас: ўтган йилда жамоа пахта тозалаш заводи билан шартнома тузди. Энди режадан ортиқча маҳсулотни хўжаликнинг ўзида қайта ишланиб, навларга ажратилади ва ўзи сотади. Келажакда ҳосилнинг 30 фоизини четга чиқариш, ўзининг валюта фондини очиш ниятлари бор. Бу ҳали кўп ҳаракат, югур-югурни талаб қилади, албатта. Мақсадга эришилса, анчагина муаммоларнинг ҳал бўлиши енгилроқ кўчади, албатта. Раис бошлиқ фаоллар бунинг уддасидан чиқадилар, деб ўйлаймиз.

ХЎЖАЛИКДА

деҳқонларнинг таъминотини яхшилаш борасида ҳам анча-мунча ишлар бошлаб қўйилди.

Ҳозирги аҳвол ўзингизга ҳам маълум. Ҳамма давлатнинг дўконига кўз тикиб қолган. Дўконда нима бор-йўқлигини эса яхши биласиз. Деҳқон қачон ўзи етиштирганига ўзи хўжайин бўлса, фақат ўшанда озуғи ҳам, кийими ҳам бут бўлади. Ҳозирча бундай эмас экан, вазиятдан чиқишнинг йўлларини топишга тўғри келади. 210 гектар ерга кузги буғдой экиб қўйилган. Қурилаётган электр тегирмони ишга тушса ун хўжаликнинг ўзидан чиқади. Яна, мойжувоз, шолининг қипиғини тозалайдиган тегирмон ҳам қуриш мўлжалланяпти. Шоли экилган. Бу ҳам баҳарнав колхозчига енгил бўлсин деб қилинаётган ишлардан биридир. Жамоа яна Россиянинг вилоятлари билан ер-ёнғоқ, полиз маҳсулотларини айирбошлаш ҳисобига қурилиш ашёлари олишни йўлга қўйган.

Хуллас, хўжалик — ҳозирги оғир шароитда ўзига йўл топиш, мустақил ҳаракат қилишга интилаётган корхоналарнинг биридир. Бунинг учун унинг омилкор раҳбари ҳам, хоҳиш, интилишлари ҳам бор. Фақат яна бир оз эркинлик бўлса бу ва унга ўхшаган бошқа хўжаликлар ҳам ўзларини анча ўнглаб олсалар, ажаб эмас. Чунки, ҳамма жой, ҳар бир соҳада ҳам мустақиллик керак. Халқни ўшандагина яхши таъминлаш мумкин.

Р. ХУДОЁРОВ.

«Полимер» ишлаб чиқариш бирлашмасида зиммасига шахсий мажбурият олиб ишлаётган ишчилар сафи муттасил кўпаймоқда. Александр Золотарев ҳам бу ҳаракатда қатнашяпти. Етти йилдан бери шу ерда ишлаётган унинг меҳнатидан жамоа миннатдор.

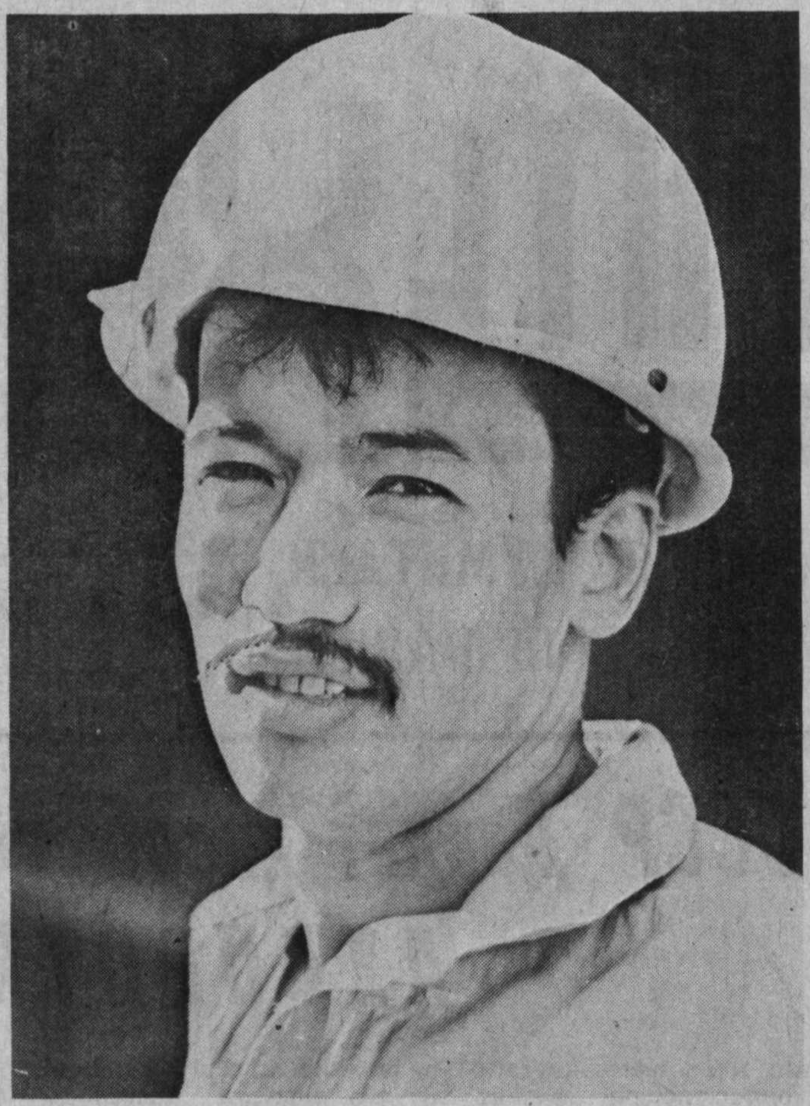

Ботир Алламуродов пардозлаш трестининг илғор дурадгорларидан ҳисобланади. Ўз касбини пухта эгаллаган бунёдкор топшириқларни доим ортиғи билан бажаради. Ишининг сифати ҳам дуруст бўлмоқда. Тошкентда унинг қўли теккан ўнлаб кўпқаватли уйлар қад кўтариб турибди.

Суратчи: Т. КАРИМОВ.

СССР Давлат ҳисоб комитетининг АХБОРОТИ

(Давоми. Боши 1-бетда).

Бозор иқтисодиётига ўтиш жараёнида иқтисодиётнинг кўп поғоналилиги вужудга кела бошлади, хўжалик юритишнинг янги шакллари ривожланди. 1990 йилда 2,4 мингта ижарачи корхона 48 миллиард сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарди. 1991 йилнинг 1 январида 40,6 мингта деҳқон хўжалиги бор эди, уларга 700 минг гектарга яқин экинзор ер бериб қўйилган эди. Ҳозирги вақтда салкам 1400 та тижорат ва ширкат банки ишлаб турибди.

СССР аҳолиси 1991 йилнинг бошларида 290,1 миллион кишига етди. Аҳолининг табиий кўпайиш умумий коэффициенти 1990 йилда урушдан кейинги йиллар мобайнида энг кам бўлди. СССРдан кўчиб кетишнинг кўпайиши ҳам аҳолининг кўпайиш суръатлари пасайишига таъсир қилди. Кейинги йилларда бизнинг мамлакатимиз учун кўчманчи қочоқларнинг янги тоифаси пайдо бўлди. 1990 йилнинг охирида 600 мингдан кўпроқ мана шундай аҳоли бор эди.

Мамлакатнинг меҳнат ресурслари 164 миллион кишини, ёки жами аҳолининг салкам 60 фоизини ташкил этди. Фаолиятнинг барча соҳаларида банд бўлганлар сони 1989 йилдаги 139,3 миллион кишидан 1990 йилда 138,4 миллион кишига тушиб қолди.

1990 йилда саноат ва қурилишда салкам 50 миллион одам кунидан иборат иш вақти зое ўтди. Шу сабабга кўра, 5 миллиард сўмлик маҳсулот камроқ ишлаб чиқарилди. Иш ташлашлар ва миллатлараро можаролар аввалги йилларга нисбатан иш вақтининг зое ўтиши кўпайишига таъсир қилди.

Халқ хўжалигидаги ишчи ва хизматчиларнинг ўртача ойлик иш ҳақи 1989 йилдаги 240,4 сўмдан 270 сўмга, колхозчиларнинг меҳнат ҳақи 203 сўмдан 220 сўмга етди.

Чакана нархлар 1989 йилга нисбатан 5,3 фоиз, хизмат ҳақи 3 фоиз кўтарилди. Аҳолининг қондирилмаган талаби ҳажми 55 миллиард сўмлик ортди. Аҳолини озиқ-овқат моллари билан таъминлашда мушкул аҳвол вужудга келди, озиқ-овқат маҳсулотининг кўпчилик турларини ишлаб чиқариш камайди. Рўзғор техникаси ишлаб чиқариш анча кўпайди.

Уй-жой, умумий таълим мактаблари, мактабгача тарбия муассасалари, касалхоналар, поликлиникалар, клублар ва маданият уйлари аввалги йилга нисбатан камроқ ишга туширилди. Жами саҳни 115 миллион квадрат метр бўлган 1,8 миллионта квартира қурилди, бу — 1989 йилга нисбатан 13,9 миллион квадрат метр ёки 340 мингта квартира кам. Капитал қурилишдаги ишларнинг аҳволи ёмонлашди. Давлат буюртмаси билан қурилаётган ва ишлаб чиқариш қуввати вужудга келтирилаётган 1990 йилги 505 та объектдан 155 таси фойдаланиш учун қабул қилиб олинди. 1989 йилда топширилмай қолган ва давлат буюртмаси жумласига кирган 241 та объектдан эса 103 тасининг ишга туширилиши таъминланмади.

Умумий фойдаланишдаги транспортда юк ташиш 5,9 фоиз камайди, умумий фойдаланишдаги пассажир транспорти 55 миллиард кишини ташиб берди (1989 йил даражасида).

Гарчи, ўн иккинчи беш йиллик йилларида биринчи марта жиноятчиликнинг кўпайиш суръатлари камая бошлаган бўлса ҳам, 2,8 миллионта жиноят қайд этилди, бу эса шундан аввалги йилга нисбатан 13,2 фоиз кўпдир.

1991 йилда мамлакат иқтисодиётининг нормал ишлашини таъминлаш учун халқ хўжалигини барқарорлаштириш ва бозор иқтисодиётига ўтиш юзасидан СССР Олий Кенгаши 1990 йил октябрида маъқуллаган асосий йўналишларда кўзда тутилган катта тадбирлар амалга оширилиши лозим.

(ТАСС).

● *Ўзбекистон—умумий хонадонимиз*

НАСЛУ НАСАБИНГНИ УНУТМА

Тошкентда ташкил этилган Ўзбекистон корейс маданияти марказлари уюшмаси фаолиятининг асосий мақсади халқ маънавий меросини сақлаб қолиш, миллий анъаналар ва урф-одатларни тиклашдан иборатдир.

— 37—38-йилларда ғайриқонуний равишда қатағон қилиниб, Узоқ Шарқдан кўчириб юборилган халққа нисбатан адолатни вақтнинг ўзи тикламоқда, — деб изоҳ берди жумҳурият миллатлараро маданият марказининг директори Ш. Н. Шарипов. — Бу халқ вакиллари тақдир тақозоси билан Ўрта Осиё минтақасига келиб қолишган. Ўзбекистон ССЖ давлат ҳужжатхонасида Тошкентда яшовчи корейсларнинг 1922 йил 14 январида бўлиб ўтган йиғилишининг Туркистон МССЖ Миллатлар халқ комиссариати ҳузурида корейс шўъбаси ташкил этилгани тўғрисидаги баённомаси ҳамда миллатлар ишлари халқ комиссарининг корейс шўъбаси раисини тайинлаш тўғрисидаги буйруғи сақланиб қолган. Бу нимадан далолат беради? Шундан далолат берадики, ўша вақтлардаёқ корейслар жамоат турмушида фаол иштирок этишган ҳамда туркистон ҳукуматининг эътиборини ўзларига жалб қилишган. Ленинча миллий сиёсат кейинроқ бузила бошланган, одамлар ҳатто ўз она тилларини унута бошлаганлар. Биз янги уюшманинг корейс маданиятини тиклаш йўлидаги куч-ғайратларини ҳар томонлама қўллаб-қувватлаймиз.

Она тили соҳасидаги саводсизликни тугатиш уюшманинг биринчи навбатдаги вазифаларидан бири сифатида белгиланган. Ҳозирча эса ўз ёзувчи ва шоирларининг китобларини она тилида ўқий оладиган китобхонлар тобора камайиб кетмоқда. Тил соҳасидаги бузилишлар секин-аста тузатилмоқда. Ҳозирнинг ўзидаёқ жумҳуриятимизнинг кўпгина жойларида корейс тили ва адабиётини ўрганиш курслари ташкил этилган. Фақат Тошкентнинг ўзида йигирмадан зиёд ана шундай курс бор. Мактаблар ҳузурида махсус очилган синфларда болалар аждодлари тилида гапириш ва ёзишни ўрганиш имкониятига эгадирлар. Бироқ ўқув қўлланмалари ва муаллимлар жуда етишмай турибди.

Гарчи, маданият марказларининг қисқагина таржимаи ҳоли ҳозирнинг ўзидаёқ эзгу ишлар билан тўла бўлса да, жумҳурият мақомини олган уюшма энди анча кенгроқ кўламда иш олиб бориш имконига эга бўлди. Маданият марказларининг куч-ғайрати билан иккита бадиий ҳаваскорлик жамоаси, учта болалар хореография тўгараги ташкил этилди. КХДЖдан келган артистларнинг, Жанубий Корейдан келган «Ариан» фольклор ансамблининг чиқишлари, Лос-Анжелесдан келган корейс ансамблининг, Хитойдан келган корейс болалар ансамблининг ижодий сафарлари уюштирилди. Тошкентда иккита маросим хизмати, миллий таомлар қаҳвахонаси иш бошлади. Шимолий Кореядаги нашриётларда чиқарилган китоблар кўргазмаси бўлиб ўтди. Совет корейсларига уларнинг чет эллардаги — шимолий ва жанубий Кореядаги, АҚШдаги, Канададаги, Японияидаги, ГФЖдаги ватандошлари катта ёрдам беришмоқда. Уюшма бу алоқаларни кенгайтириш ниятида ва шу йилнинг ўзидаёқ талабалар, артистлар, спортчилар гуруҳларининг сафарлари режалаштирилган. Ой календари асосида янги йил кутишга тайёргарлик кўрила бошланди.

— Лекин биз фақат миллий манфаатлар билан чекланиб қолмоқчи эмасмиз, — дейди уюшма раҳбари С. Хан. — Бизнинг асосий вазифаларимиздан бири — халқлар дўстлигини мустаҳкамлашдир. Бу бежиз эмас. Кенгашимизда турли миллат вакиллари бор. Биз кўп миллатли ўлкада яшаб туриб, ўз қобиғимизда ўралиб қолиш ҳуқуқига эга эмаслигимизни тушунамиз. Фақат маданиятларнинг бир-бирини ўзаро бойитиши бизга фойда келтириши мумкин.

Э. ТУХВАТУЛЛИНА, ЎзТАГ мухбири.

● *Китоб жавонига*

ЎША КУНЛАР ҲАҚИДА ҲИКОЯЛАР

Таниқли адиб Виктор Тельпугов инқилоб доҳийси В. И. Ленин ҳақида бир неча ҳикоялар ва қиссалар ёзган. Унинг «Ўша кунлар ва тунлар, ўша тонглар...» деб аталган навбатдаги тўплами ўзбек китобхонларини доҳий ҳақидаги янги ҳикоялар билан таништиради.

Инқилобий жараёнлар, Ленин фаолиятининг ўзига хос қирралари, у билан бирга ишлаган ҳамда уни кўрган кишиларнинг доҳий ҳақидаги таассуротлари тўпламнинг асосий мазмунини ташкил этади. Китобни «Ёш гвардия» нашриёти босиб чиқарган. Кенг ўқувчилар оммасига мўлжалланган бу ҳикояларни русчадан Темур Расулов ва Муҳсин Алиев таржима қилганлар.

(ЎзТАГ).

ИМТИЁЗЛИ ЙЎЛЛАНМАЛАР БИЛАН

● *Касаба уюшмалари ҳаёти*

ОҲАНГАРОНДАГИ «Сантехлит» заводида кейинги йилларда ижтимоий масалаларга эътибор бирмунча кучайди. Олинаётган даромаднинг кўпайиши барча жамғармалар қатори ижтимоий тараққиёт жамғармаси учун маблағ ажратишни кўпайтириш имконини бермоқда. Натижада жамоанинг меҳнат ва турмуш шароитларини яхшилаш, моддий ва маънавий эҳтиёжларини қондиришга қаратилган тадбирлар амалга оширилмоқда.

Халқимизнинг дам —меҳнатга ҳамдам, деган пурмаъно нақлига тобора кўпроқ амал қилинмоқда. Ишчи-хизматчиларнинг бўш вақти, дам олиши қанчалик мазмунли ўтса, шунчалик кўп амалий самара бериши тажрибадан кўриниб турибди. Буни инобатга олган корхона маъмурияти ўтган йили завод маблағи ҳисобидан салкам элликта йўлланма харид қилиб, уларни меҳнатда, ишлаб чиқариш интизомида кўпчиликка намуна бўлаётган, узоқ йиллар давомида шу даргоҳда ишлаб келаётган сантехлитчилар ўртасида бепул, имтиёзли нархларда тарқатди. Бундан қирқ саккиз нафар ишчи-хизматчи баҳраманд бўлди. Улар мамлакатимиз ва жумҳуриятимизнинг оромбахш жойларидаги санаторийлар ва дам олиш уйларида маданий ҳордиқ чиқардилар.

Завод касаба уюшмаси қўмитаси ҳам ўз жамғармасидан ишчи-хизматчиларни мазмунли дам олишини уюштиришга маблағ ажратишни кўпайтиряпти. Уюшма аъзоларидан тушаётган бадалларнинг кўпроқ қисми унинг ихтиёрида қолаётганлиги ҳам бунга имкон бермоқда. Биргина ўтган йили қирқ нафар ишчи-хизматчи текин ёки қийматининг ўттиз фоизи тўланган йўлланмалар билан таъминландилар. Улар ҳам дам олиш масканларида саломатликларини мустаҳкамлаб, ўз қадрдон корхоналарига қайтдилар.

Саёҳат ишқибозларининг талаби ҳам кенгроқ таъминланяпти. Илгарилари бундай йўлланмалар нисбатан кам олинарди. Ўтган йили бу соҳада катта силжиш бўлди. Йил давомида 120 нафар киши саёҳатларда бўлишди. Ишчи-хизматчиларнинг фарзандлари ҳам корхона маъмурияти ва касаба уюшмаси қўмитасининг ўзлари ҳақидаги ғамхўрликлари кучаётганлигини сезмоқдалар. Уларнинг бир юз беш нафари ўз таътилларини пионер лагерларида ўтказди, бунинг учун барча харажат завод ҳисобидан сарфланди.

Корхона маъмурияти ва касаба уюшмаси қўмитаси бу йил ҳам коллективнинг дам олишини яхшилаш назарда тутилган тадбирларни белгилади. Уларни тўла бажариш сантехлитчилар турмуш маданиятини оширишга ёрдам қилади.

О. ХУШНАЗАРОВ.
Н. УМАРОВ.

«Союзвнештранс» Ўрта Осиё магистралида

Ўрта Осиё темир йўли ҳузурида «Союзвнештранс» Бутуниттифоқ ташқи савдо бирлашмасининг ваколатхонаси очилди. Унинг асосий вазифаси халқаро юк ташишларни мувофиқлаштириб туришдан, корхоналар ва ташкилотларга чет эл фирмалари, денгиз флоти ва СССР темир йўллар вазирлиги билан шартномалар тузишда ёрдам беришдан иборат.

— Жумҳуриятларнинг мустақилликка эришиши, халқаро бозорга чиқиши тобора кўпайиб бораётган юкларни ташишда муайян қийинчиликларни вужудга келтирди, — деб ҳисоблайди «Союзвнештранс»нинг мухтор вакили Ю. Бровкин. — Шу туфайли темир йўл станцияларида, портларда кўп миқдорда юклар тўпланиб қоляпти. Тузилган шартномаларни бузиш катта жарималар солинишига олиб келмоқда. Бизнинг бирлашмамиз юкларни тушириш муаммоларини ҳал этиш, оператив чоралар кўриш билан шуғулланади.

Қўшимча қилиб шуни айтиш керакки, «Союзвнештранс» ишдаги шерикларнинг илтимосига биноан шартномалар тузиши мумкин. Табиийки, Ўрта Осиё магистрали ҳузуридаги ваколатхона темирйўлчилар учун ҳам фойдалидир.

(ЎзТАГ мухбири).

УРУҒЧИЛИК ЯНГИ ПОҒОНАГА КЎТАРИЛСИН

● КУНИ КЕЧА Тошкентда асосий қишлоқ хўжалиги экинларининг уруғчилиги муаммоларига бағишланган семинар-кенгаш бошланди. Унинг ишида область деҳқончилик-саноат уюшмаларининг, уруғчилик илмий ва ишлаб чиқариш бирлашмаларининг, пахтани қайта ишлаш заводларининг, ихтисослаштирилган хўжаликларнинг, партия комитетларининг, бир қанча вазирликлар ва идораларнинг раҳбарлари қатнашмоқдалар. Кенгашни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг котиби А. И. Икромов очди.

Сифатли уруғлик — мўл ҳосилнинг энг муҳим асосидир, бироқ ҳозир Ўзбекистон уруғчилигидаги кўпгина вазифалар ҳал бўлмай турибди. Илмий муассасалар, уруғчилик базалари ва хўжаликлари ўртасидаги алоқалар кўп жойда издан чиққан, уруғликни етиштириш ва уни экишга тайёрлашнинг илғор ютуқлари ва усуллари суст жорий этилмоқда, янги нав ва гибритлар баъзан ҳозирги замон ишлаб чиқариши учун зарур бўлган сифатларга эга эмас. Деҳқонларга районлаштирилган нав уруғликларини етказиб бериш, тармоқни механизациялаш, уруғлик учун экилган экинларни зараркунандалар ва касалликлардан ҳимоя қилиш масалалари ҳамон ҳал бўлмай турибди.

Айни вақтда республиканинг кўпгина муассасалари ва хўжаликларида уруғчиликни ривожлантиришнинг илғор тажрибаси бор, янги навларни кўпайтириш ва уларни сара уруғлик етиштирувчи совхозларга топширишнинг самарали усуллари топилган.

Семинар-кенгашнинг режасига мувофиқ уруғчиликнинг яқин йиллардаги йўналишлари муҳокама қилинади, тармоқ секцияларида иш олиб борилади.

(ЎзТАГ).

ДЕҲҚОНЧА ОМИЛКОРЛИК

КЎПИНЧА Африка қишлоқ хўжалигини табиий, ибтидоий деб аташади. Зимбабве фермерларининг ютуқлари билан танишганимдан кейин унга бошқача таъриф — «табиатга яқин» деб бермоқчиман. Маҳаллий деҳқонларнинг омилкорлигидан фақат иккита мисол келтирмоқчиман.

Жанубий Матабелеленд — Зимбабвенинг энг қурғоқчил вилоятларидан ҳисобланади. Шу туфайли бу ерда қишлоқ хўжалиги билан шуғулланиш жуда мушкул. Шунинг учун офтобли ёз куни жазирамадан қовжираган маъюс майдонлар орасида яшил либосга бурканиб, ҳақиқий яшнаб турган воҳани кўриш мен учун ғайритабиий туюлди.

Унинг соҳиби Марк Нкубе экан. Идрокли фермер суғориш каналлари қуриш ва сув учун анча миқдорда пул тўлаш ўрнига ўз участкаси ўртасида жойлашган ботқоқликни сақлаб қолди ва ҳатто атрофини ўраб ҳам олди. Унда сувнинг доим муайян даражада бўлишига алоҳида эътибор билан қараб, оби ҳаётдан экин майдонларини суғориш, фермада ва рўзғорда тежаб-тергаб фойдаланяпти. Бирлашган Миллатлар Ташкилоти атроф-муҳит (ЮНЕП) бўйича дастури экспертлари бу ерда бўлишгач, Марк Нкубенинг уддабурронлигини юқори баҳоладилар. Ўтган йили зимбабвелик бу деҳқон Маргарет Тэтчер ва Бангладеш президенти Эршод каби машҳур давлат арбоблари қаторида ЮНЕПнинг обрўли мукофоти лауреати бўлди.

Яна бир бошқа фермер Жон Нзиранинг участкаси Хараре яқинидаги маҳсулдор қизил тупроқли ерга жойлашган бўлиб, бу ерда суғориш муаммоси йўқ.

«Ер яхши, бироқ ундан оқилона фойдаланиш керак», — дейди Жон. Фермер кимёвий ўғитлар ишлатишдан воз кечди. У бунинг ўрнига табиий усуллардан фойдаланади. Масалан, пушталар ёнига ялпиз боғламларини қўяди.

— Ҳашаротлар унинг ҳидини ёқтирмайди ва тумтарақай бўлиб қочади, — дейди деҳқон. — Ҳафсала қилинса фермерлик ишида пестицидлар ўрнига табиий воситалар фойдаланиладиган жуда кўп соҳаларни топиш мумкин.

Жон Нзиранинг ерлари бунинг ажойиб намунасидир. Унинг картошка экилган майдонларида ҳақиқий жанг боради — вахший ҳашаротлар картошканинг кушандаси бўлган зараркунандаларни ов қилади. Жон Нзира сабзавотлар билан бирга гуллар ҳам экади. Мақсад ширага қирғин келтирадиган паррандаларни жалб қилишдир. Гулкарам орасига экилган пиёз билан ўсади, пиёзнинг ҳиди ҳашаротларни чўчитади. Бунинг устига Жон участкасида ҳашаротлар ҳуш кўрадиган айрим ўсимликларни ҳам махсус экади. Масалан, бу ерда шира учун озуқа бўладиган ўсимликлар экадики, натижада у «сабзавотларга қарамай қўяди».

Агар бошқа фермерлар ўз экин майдонларини тошлардан тозалашса, Нзира эса аксинча ўз ерига бир қанча харсангларни келтириб қўйган, улар ҳашаротларни ейдиган қурбақа ва калтакесаклар учун макон бўлиб қолган. Бир қанча йирик акациялар ҳам фермерга хизмат қилмоқда: тупроқни азот билан бойитяпти. Фермер шиллиқ қуртларга қарши курашда синалган воситадан — уй паррандаларини экин майдонларига қўйиб юборишдан фойдаланяпти.

Жон Нзиранинг тажрибаси жумҳуриятда тан олинди. Кўзга кўринган зимбабвалик олимлардан бири, экологик соф қишлоқ хўжалигини олиб бориш бўйича фермерлар тайёрлаш маркази раҳбари Жон Вилсон шундай деб ҳисоблайди:

— Биз истиқболга назар ташлар эканмиз, саноати ривожланган мамлакатларнинг хатоларини қайтармаслигимиз керак. Улар деҳқончиликни кимёлаштиришни ниҳоят авж олдиришган.

Пойтахт озиқ-овқат дўконларида эса «экологик соф маҳсулот» ёзувлари бўлган янги бўлимлар тобора кўпаймоқда.

А. ДУБРОВСКИЙ,
(ИАН).

● *Шундай одамлар бор бўлсин!*

ШИФОКОР БАХТИ

Сиз нажот бергач одамга,
Қайта боқар қаро кўзлар,
Қўлингизда шифо топмиш,
Нурга ташна яро кўзлар,
Заргардан ҳам ортиқ ноёб,
Нозик санъат эгасисиз,
Даво топиш ниятингиз—
Сиздадир муддао кўзлар.

Пойтахтимизнинг «Кўкча» маҳалласида уста Комил аканинг ўғли — ўрта бўйли, сочига оқ оралаган. Моҳир аканинг номини эшитмаган ёки танимаган ёш-у қари топилмаса керак. Уни маҳалланинг энг кичигидан, энг каттасигача сизлаб гапиришади.

— Барака топсин!

— Ота-онасининг дуосини, раҳматини олган, ҳеч кам бўлмайди!...

Дарҳақиқат, шундай. Моҳир ака ўз ҳаётини маҳалласиз, унинг кишиларисиз тасаввур эта олмайди. У ўзини камтаринликка, одамийликка ўргатган маҳалласи олдида доимо хизматда. Тўйида шодлигига шерик, мусибатли дамларида ғамини енгиллатишга тиришади.

Ўрта Осиё темир йўл бошқармасига қарашли поликлиника кўз касалликларини даволаш бўлими мудири Моҳиржон Комиловнинг қўлларидан шифо топган юзлаб одамларнинг қалб сўзлари, миннатдорчиликларининг чеки йўқ. Ахир, ногирон кўзнинг очилишидан ортиқ бахт борми, дунёда?! Кўзсиз дунё-дунё эмас, жаҳаннам, дейишади. Беморларнинг кўриш қобилиятларини сақлаб қолишда жон куйдирган Моҳиржон ака Комилов қарийб қирқ йилдан бери кечани-кеча, кундузни-кундуз демай, эл соғлиги — юрт бойлиги йўлида ҳалол меҳнат қилиб, юзлаб кишиларнинг кўзига қайта нур, лабларига табассум бағишлаб келмоқда.

Мана, сирдарёлик саксон ёшли Йўлдош отанинг қалб сўзларига қулоқ солинг:

— Менинг иккала кўзимга янгидан ҳаёт бахш этган, ёруғ жаҳонни кўриш бахтига муяссар этган Моҳиржон ўғлим! Отангга минг раҳмат! Қўлинг сира дард кўрмасин, асти кам бўлмагин, касбингдан барака топ.

Сурхондарёлик етмиш тўрт ёшли Ултўғон ая Нусқабоева:

— Нажот излаб юрганимда Моҳиржон Комилов ва у каби ҳақиқий шифокорлар кўзларимга зиё бағишладилар.

Моҳиржон Комилов на фақат шифокор, у ОНА ва УСТОЗ ҳурматини ҳар нарсадан азиз кўрадиган ҳақиқий инсон ҳамдир. Замона зайли билан Тошкентга келиб, қирқ йилдан ортиқ совет кишиларининг сиҳат-саломатликлари йўлида хизмат қилган, «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган врач» фахрий унвонига эга бўлган польшалик аёл Стефания Изидировна Михальская билан Моҳиржон Комилов ўрталарида устоз-шогирдлик, она-болалик меҳр-муҳаббати бор эди. М. Комилов С. И. Михальскаянинг қабридаги мармар тошга: «Стефания Изидировна, сизнинг ёрқин хотирангизни қалбимизда абадий сақлаймиз. Ўғлингиз М. Комилов», деб ёздириб қўйган.

Коммунист Моҳиржон Комиловнинг хизматлари партия ва ҳукуматимиз томонидан муносиб тақдирланган. У уч марта Ўзбекистон ССЖ Олий Кенгаши Раёсатининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотланган. «Ҳурмат белгиси» ордени, бир неча медаллар, нишонлар билан тақдирланган. У киши олти қизу икки ўғилни вояга етказдилар: бирлари врачу, бирлари архитектор, бирлари ўқитувчию, бирлари ҳамшира, ўттизга яқин неваралари бор.

Халқ саломатлиги ва эл хизмати йўлида ўз бурчини сидқидилдан адо этиб келаётган шифокор Моҳиржон ака Комиловнинг олтмиш ёшга тўлганлиги билан самимий муборакбод этамиз, қўлингиз дард, умрингиз гард кўрмасин, деймиз.

Суннатулла РИЗАЕВ, филология фанлари номзоди.

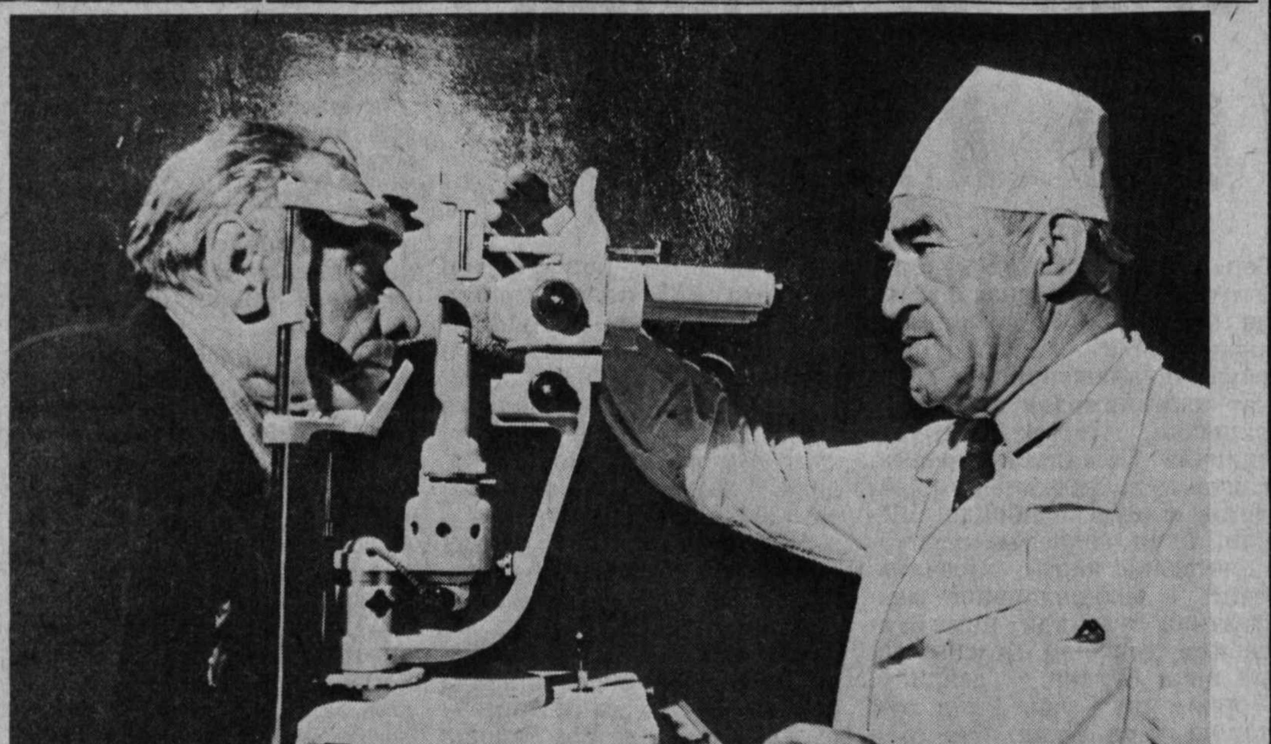

Суратда: М. Комилов беморни кўздан кечирмоқда.

Амалдаги дўстлик ришталари

ССЖИ Халқлари дўстлиги музейида азалий дўст мамлакат — Ҳиндистон мустақилликка эришиб, республика деб эълон қилинганлигига 41 йил тўлиши муносабати билан тадбир ўтказилди.

Бу ерга Ҳиндистоннинг Тошкентдаги консулхонаси вакиллари, машинасозлик олийгоҳининг ҳиндистонлик талабалари, Собир Раҳимов ноҳиясидаги Лаъл Баҳодир Шастри номли 24-ўрта мактабнинг бир гуруҳ ўқувчилари йиғилдилар. Меҳмонлардан Ҳиндистоннинг Тошкентдаги Бош консулхонаси консули жаноб Кулькарни, профессор, уруш ва меҳнат фахрийси Ҳ. Саримсоқов, музей директори У. Иброҳимов, унинг илмий ўринбосари К. Маъмурова, ҳиндшунос, иқтисодчи Қ. Улуғбековалар йиғилишда сўзга чиқиб Ҳиндистон озодликка эришган дастлабки кунларидан бошлабоқ мамлакатимиз билан узвий алоқалар ўрнатилганлиги, 1955 йилда Жавоҳарлал Неру бошчилигидаги биринчи ҳинд делегацияси Совет Иттифоқига, жумладан Тошкентга ташриф буюрганлиги, улар орасида ёш Индира Ганди ҳам бўлганлиги, шу ташрифдан сўнг маданий ва иқтисодий алоқалар бу икки давлат ўртасида янада ривожланганлиги ҳақида гапирдилар. Сал кейинроқ катта ҳинд кино санъати, адабиёти, маданиятининг йирик вакилларидан иборат катта делегация сафида Хўжа Аҳмад Аббос, Раж Капур, Наргислар келганликларини эсладилар, Л. Б. Шастри ва Покистон раҳбари Муҳаммад Аюбхон Тошкентда тинчлик ҳақидаги ҳужжатни имзолаганликларини, Индира Ганди даврида дўстона алоқалар янада мустаҳкамланиб, амалий тус олганлиги ҳақида сўз юритдилар.

Тадбир сўнггида Шастри номли мактаб ўқувчилари ва байналмилал дўстлик клуби қатнашчилари ижросида ҳиндча куй ва қўшиқлар янграды, рақслар ижро этилди.

Ш. РУСТАМОВ.

ОЙНАИ ЖАҲОНДА

КЎРИНГ, ТОМОША ҚИЛИНГ

ОЙНАИ ЖАҲОНДА

Сешанба *

29 ЯНВАРЬ

● ЎзТВ I

9.00 «Куйла, дуторим». Фильм-концерт («Ўзбектелефильм»).
9.25 «Ота ўғиллар». Телефильм.
9.55 «Ўзбек тилини ўрганамиз» (такрор.).
10.25 «Пётрнинг ёшлиги». Бадиий фильм (М. Горький номли киностудия). 1-серия.

* * *

18.00 Янгиликлар.
18.05 «Пикки исмли жўжа». Мультфильм.
18.20 Болалар учун. «Қувноқлар даврасида».
18.50 «Ҳуқуқ ҳаётимизда».
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.45 «Ёшлик оқшоми».
20.30 «Ахборот».
20.50 «Танавор» ансамблининг концерти.
21.20 «Анъана». Телефильм.
21.30 Москва. «Время».
22.15 «Спортлото».
22.20 Жумҳуриятда хизмат кўрсатган артист Тожиддин Муродов куйлайди.
23.20 «Қиз Жибек». Бадиий фильм. 2-серия.
00.35 Янгиликлар.
00.45 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

19.05 Болалар учун фильм. «Бизнинг Чуккокала».
20.00 «Лаҳза». Информацион кўрсатув.
20.10 «Бахт кулиб боққанда». Бадиий фильм («Мосфильм»).

ДУШАНБЕ КЎРСАТАДИ:

21.30 Москва. «Время».
22.15 «Ҳикмати рўзғор».

● МТ I

7.00 «Тонг» (120+30).
9.30 Долзарб репортаж.
9.45 «Кулаётган одам». Уч серияли телевизион бадиий фильм. 2-серия.
10.55 Болалар соати (немис тили дарси билан).
11.55 «Ичкерия — менинг қўшиғим». Грозний шаҳридан кўрсатилади.
12.30 «ТСН».
12.45 Хоккей. ССЖИ чемпионати. «Крилья Советов» — МАСК. 2 ва 3-даврлар.

* * *

15.00 «ТСН».
15.15 «Уйимиз ҳам ҳувуллаб қолди...». Ҳужжатли фильм. Полесьенинг экологик муаммолари ҳақида («Беларусьфильм»).
15.30 «Шаҳар чекасидаги шифохона». Йигирма серияли телевизион бадиий фильм. 11-серия — «Ярашиш».
16.25 «Ғолиблар».
17.25 Телевизион ҳужжатли фильмлар.
18.25 Мультфильм.
18.35 «Нодипломатик суҳбатлар».
19.00 «ТСН».
19.15 Болалар мусиқий клуби. «Тилла танга». Болонья шаҳрида халқаро қўшиқлар танлови (Италия).
20.15 «Кулаётган одам». Уч серияли телевизион бадиий фильм. 2-серия.
21.30 «Время».
22.15 «ВИД» таништиради: «Мўъжизалар майдони».
23.00 «Марио Ланца билан Муслим Магамаев ҳузурида икки оқшом». 1-кўрсатув.
23.45 «Кинопанорама».

Тунги телевидение

01.15 «Фарятьев фантазиялари». Телевизион бадиий фильм. 1-серия («Ленфильм»).
02.25 «Галатея». Б. Шоунинг «Пигмалеон» комедияси мотивлари асосида фильм-балет.
03.20 «Ёнаётган қалб оҳанглари». Телевизион ҳужжатли фильм (Боку).

● МТ II

9.00 Эрталабки бадантарбия машқлари.

Ўқув программаси

9.15 «Мусаввир ҳаётидан. Ф. Эрзя». Телевизион ҳужжатли фильм (Куйбишев).
9.35, 10.35 Мусиқа. 4-синф. П. И. Чайковский. «Йил фасллари».
10.05 Француз тили. 1-йил шуғулланаётганлар учун.
11.05 Француз тили. 2-йил шуғулланаётганлар учун.
11.35, 12.40 Биология. 6-синф. Ўсимликларнинг вегетатив чатиштирилиши.
11.55 «Компьютер билан мулоқот».

*

13.00 «Осиё овози». Эстрада дам олиш программаси. 1-қисм. Олмаотадан кўрсатилади.
14.55 Ритмик гимнастика.
15.25 М. Горький. «Йиллар ва кунлар». Ҳужжатли фильм.
15.55 П. И. Чайковский номли Давлат консерваторияси талабалари хорининг концерти. 1-кўрсатув.

* * *

17.10 Болалар учун фильм. «Гулька» («Ўзбектелефильм»).
17.35 Ритмик гимнастика.
18.05 «Тошдаги мусиқа». Ереванда кўрсатилади.
18.35 «Лада» Англияда». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси.
18.45 А. Софронов. «Юрак операцияси». Телеспектакль.
20.25 Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар!
20.40 «Тандир, арча, олов...». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси (Тошкент). Анъанавий ўзбек тандирини ясаш санъати ҳақида.
21.00 «Ленинград акварелллари». Фильм-концерт. А. Дольский иштирокида («Лентелефильм»).
21.30 «Время» (сурдо таржимаси билан).
22.15 «Меросхўр». Телефильм.
22.45 «Русофиллар кимлар?».
23.30 Сизни Мигель Чавес таклиф этади (Куба).
00.15 Хоккей. ССЖИ чемпионати. «Крилья Советов» —МАСК. 2- ва 3-даврлар.

Чоршанба *

30 ЯНВАРЬ

● ЎзТВ I

9.00 «Истиқбол эгалари». Телефильм.
9.30 «Тенгдошлар».
10.15 «Галия Измайлова рақсга тушади». Фильм-концерт.
10.50 «Пётрнинг ёшлиги». Бадиий фильм. 2-серия.

* * *

18.00 Янгиликлар.
18.05 «Деярли ўйлаб топилмаган воқеа», «Пружинқул». Мультфильмлар.
18.20 «Бу сирли олам».
19.00 «Замин саховати».
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.45 «Мулоҳаза».
20.15 «Сўх дарёси бўйлаб». Ҳужжатли фильм.
20.30 «Ахборот».
20.50 «Дил номалари». Мусиқий кўрсатув.
21.30 Москва. «Время».
22.15 «Санъат усталари». Ўзбекистон ССЖ халқ артисти Коммуна Исмоилова.
23.35 Янгиликлар.
23.45 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

19.05 «Бурч» (рус тилида).
20.00 «Пульс». Информацион кўрсатув.
20.10 «Етти қария ва бир қиз». Телевизион бадиий фильм.

ДУШАНБЕ КЎРСАТАДИ:

21.30 Москва. «Время».
22.15 «Боз як барномаи жавони».

● МТ I

7.00 «Тонг» (120+30).
9.30 Ишчан чопар.
9.45 «Кулаётган одам». Уч серияли телевизион бадиий фильм. 3-серия.
11.10 «Ибодатхонага йўл». Тверда ўтказилган академик ҳаваскор хорлар I фестивали қатнашчилари ҳақида концерт-очерк.
11.30 «Ғилдиракли эртак». Мультфильм.
11.45 «Марио Ланца билан Муслим Магамаев ҳузурида икки оқшом». 1-кўрсатув.
12.30 «ТСН».
12.45 «Кинопанорама».

* * *

15.30 «ТСН».
15.45 «Шаҳар чеккасидаги шифохона». Йигирма серияли телевизион бадиий фильм. 12-серия — «Тўқнашув».
16.35 Болалар соати (инглиз тили дарси билан).
17.35 «Жарликдан». Ҳужжатли-публицистик фильм премьераси. 2-фильм — «Одамлар ва уруш».
19.05 «ТСН».
19.25 Телевизион ҳужжатли фильм.
20.00 «Кулаётган одам». Уч серияли телевизион бадиий фильм. 3-серия.
21.30 «Время».
22.15 «Телескоп».
23.30 «Марио Ланца билан Муслим Магамаев ҳузурида икки оқшом» 2-кўрсатув.

Тунги телевидение

00.15 «Фарятьев фантазиялари». Телевизион бадиий фильм 2-серия.
01.25 «150 йилга тенг йўл». Актёр Садовскийлар сулоласи ҳақида.
01.35 «Стэп оҳангларида сайр». Фильм-концерт («Лентелефильм»).

● МТ II

9.00 Эрталабки бадантарбия машқлари.

Ўқув программаси

9.15 «Якшанбага экскурсия». Илмий-оммабоп фильм.
9.35, 10.35 Табиатшунослик. 3-синф. Арча мўъжизаси.
10.05 Немис тили. 1-йил шуғулланаётганлар учун.
11.05 Немис тили. 2-йил шуғулланаётганлар учун.
11.35, 12.35 Адабиёт. 7-синф. М. Горький. «Болалик».
12.05 «Сиз яратган боғ».

*

13.05 «Раддия». Уч серияли телевизион бадиий фильм. 1-серия («Экран»).
14.15 «Фрянов сўқмоқлари». «Муҳофаза ёрлиғи» туркумидан.
14.50 А. Софронов. «Юрак операцияси». Телеспектакль.

* * *

17.15 РСФСЖ шаҳарлари телестудиялари. «Келу қўшиқлари» (Саранск).
17.45 «Бу ажабтовур шведлар». Швециядаги Вестерос шаҳрининг спорт ҳаёти ҳақида, шаҳарнинг ёшлар ва карияларга нисбатан ижтимоий сиёсати ҳақида.
18.15 Россиянинг ҳужжатли экрани.
19.40 «Степа-денгизчи». Мультфильм.
20.10 Россиянинг парламент хабарномаси.
20.25 Коллаж.
20.30 Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар!
20.45 «Телевизион мусиқий абонемент».
21.30 «Время» (сурдо таржимаси билан).
22.15 «Одамлар менга қўшиқ ҳадя этишди». Мусиқий телефильм.
22.45 «Геннадий Гладков». Фильм-концерт (Ленинград).
23.35 «Раддия». Уч серияли телевизион бадиий фильм. 1-серия.

Пайшанба *

31 ЯНВАРЬ

● ЎзТВ I

9.00 «Саховатли хоним», «Гўзал фаришта». Телефильмлар.
9.30 «Қиш қувончлари». Болалар учун адабий-мусиқий композиция.
9.55 «Ўғил бола гап». Бадиий фильм (М. Горький номли киностудия).
11.25 «Халқ куйи». Фильм-концерт.

* * *

18.00 Янгиликлар.
18.05 «Қуённикида ҳовли тўйи». Мультфильм.
18.25 «Қўғирчоқлар — менинг дўстларим».
18.55 «Алифбо сабоқлари». II босқич.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.45 Ўзбекистон ССЖ Ички ишлар вазирлиги матбуот маркази хабар қилади.
19.55 «Мустақиллик ва бозор иқтисодиёти».
20.30 «Ахборот».
20.50 Ўзбек классик қўшиқлари.
21.30 Москва. «Время».
22.15 Ойнаи жаҳон хазинасидан. Алишер Навоий таваллудининг 550 йиллигига. Ойбекнинг «Навоий» романи асосида кўп серияли телевизион видеофильм. 1-қисм.
23.50 Янгиликлар.
24.00 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

19.05 «Тошкент» студияси кўрсатади. «Бу оқшомда».

ДУШАНБЕ КЎРСАТАДИ:

21.30 Москва. «Время».
22.15 «Оҳанги зиндаги». Публицистик кўрсатув.
23.15 «Алибек Днишев». Фильм-концерт.

● МТ I

7.00 «Тонг» (120+30).
9.30 Ички ишлар вазирлигининг маълумотларига кўра.
9.45 «Эртакдаги эртак». Мультфильм.
10.00 «Биз излаймиз».
10.30 Бутунроссия танлови совриндори С. Лукин чалади (домра).
10.45 Болалар соати (инглиз тили дарси билан).
11.45 «Марио Ланца билан Муслим Магамаев ҳузурида икки оқшом». 2-кўрсатув.
12.30 «ТСН».
12.45 «Болалигимиз булутлари». Телевизион ҳужжатли фильм.

* * *

15.30 «ТСН».
15.45 «Шаҳар чеккасидаги шифохона». Йигирма серияли телевизион бадиий фильм. 13-серия — «Учрашув».
16.45 «Объектив».
17.30 Болалар учун фильм. «Қор маликасининг сири». 1-серия («Экран»).
18.40 Шеърият лаҳзалари.
18.45 «...16 ёшгача ва ундан катталар».
19.30 «ТСН».
19.45 Оила экрани. «Хавфли ёш». Телевизион бадиий фильм («Экран»).
21.30 «Время».
22.15 Ички ишлар вазирлигининг маълумотларига кўра.
22.30 «Эфирда мусиқа». 1 ва 2-қисмлар.

Тунги телевидение

00.30 «Фермер-90». Кантри ва фольклор-мусиқа фестивали.
02.15 «Комик жазман ёки сэр Джон Фальстафнинг ишқий саргузаштлари». Телевизион бадиий фильм («Экран»).

● МТ II

9.00 Эрталабки бадантарбия машқлари.

Ўқув программаси

9.15 «Лесь Курбас. Келажакни деб...». Ҳужжатли фильм.
9.45, 10.35 Табиатшунослик. 5-синф. Сувдан фойдаланиш ва уни муҳофаза қилиш.
10.05 Испан тили. 1-йил шуғулланаётганлар учун.
10.55 Испан тили. 2-йил шуғулланаётганлар учун.
11.25, 12.35 Биология. 8-синф. Шаҳар табиати.
11.50 Педагогика ҳамма учун.

*

13.00 «Раддия». Уч серияли телевизион бадиий фильм. 2-серия.
14.10 Ритмик гимнастика.
14.40 «Маримба понес» болалар ансамблининг концерти (Япония).
15.10 «Дато юлдузи». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси (Тбилиси).
15.40 «Телевизион мусиқий абонемент».
16.25 «Милицияда бир кун». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси (Ашхобод).

* * *

17.45 «Стоп-кадр».
18.45 Ритмик гимнастика.
19.15 «Вертикаль». «Лебедия қироллиги қаерда?». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси. Шоир, ёзувчи ва мусаввир В. Хлебников ҳаёти ва ижоди ҳақида (Волгоград).
20.05 Ф. Красиловский куйлайди.
20.30 Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар!
20.50 Д. Шостакович. Скрипка ва оркестр учун 1-концерт.
21.30 «Время» (сурдо таржимаси билан).
22.15 «Таъбирли қуш». Телефильм.
22.45 «Раддия». Уч серияли телевизион бадиий фильм. 2-серия.
23.55 «Агриппина Ваганова». Фильм-концерт («Лентелефильм»).

Жума *

1 ФЕВРАЛЬ

● ЎзТВ I

9.00 «Митти циркчи». Бадиий фильм.
10.05 Ойбекнинг «Навоий» романи асосида кўп серияли телевизион видеофильм. 1-қисм.
11.40 Араб тили (такрор.).

* * *

18.00 Янгиликлар.
18.05 «Қизча ва қуёнлар». Мультфильм.
18.15 «Чорраҳа».
18.50 Камер куйларидан концерт.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.45 «Инсон ва қонун».
20.30 «Ахборот».
20.50 «Навоий наволари». Мусиқий кўрсатув.
21.30 Москва. «Время».
22.15 Алишер Навоий таваллудининг 550 йиллигига. Ойбекнинг «Навоий» романи асосида кўп серияли телевизион видеофильм. 2-қисм.
23.20 Янгиликлар.
23.30 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

19.05 «Оқ бўталоқ». Мультфильм.
19.25 «Эсдалик учун дастхат».
20.00 «Пульс». Информацион кўрсатув.
20.10 «Билим сарчашмаси».
20.50 «Гизела Ципола». Фильм-портрет.

ДУШАНБЕ КЎРСАТАДИ:

21.30 Москва. «Время».
22.15 «Йўллар туташганда». Бадиий фильм.

● МТ I

7.00 «Тонг» (120+30).
9.30 Мультфильм.
9.50 Оила экрани. «Хавфли ёш». Телевизион бадиий фильм.
11.35 Краснодар шаҳар ёшлар ансамблининг чиқиши.
11.45 «...16 ёшгача ва ундан катталар».
12.30 «ТСН».
12.45 «Эфирда мусиқа». 1 ва 2-қисмлар.

* * *

15.30 «ТСН».
15.45 «Шаҳар чеккасидаги шифохона». Йигирма серияли телевизион бадиий фильм. 14-серия — «Такрорий операция».
16.45 «Дўстимиз Ромен Роллан». Ҳужжатли фильм.
17.05 Болалар учун фильм. «Қор маликасининг сири». 2-серия.
18.15 «Сиз яратган боғ».
18.45 «ВИД» программаси.
19.00 «ТСН».
19.15 М. Горький номли киностудиянинг 75 йиллигига. «Резидентнинг хатоси». Бадиий фильм. 1-қисм — «Кўҳна афсонага кўра», 2-қисм — «Бекаснинг қайтиши».
21.30 «Время».
22.15 «ВИД» таништиради: «Взгляд», «Эм-ти-ви».

Тунги телевидение

01.15 «Марк Твен қарши». Телевизион бадиий фильм («Молдова-филм»).
02.20 «Тош териш даври». Фильм-концерт («Экран»).

● МТ II

9.00 Эрталабки бадантарбия машқлари.

Ўқув программаси

9.15 «Шокарим». Илмий-оммабоп фильм.
9.45, 10.35 Табиатшунослик. 2-синф. Қордаги излар.
10.05 Инглиз тили. 1-йил шуғулланаётганлар учун.
10.55 Инглиз тили. 2-йил шуғулланаётганлар учун.
11.25, 12.40 Тарих. 8-синф. XVII аср рус маданияти.
11.55 «XX аср охирида ижтимоий фалсафа».

*

13.10 «Раддия». Уч серияли телевизион бадиий фильм. 3-серия.
14.25 Россиянинг ҳужжатли экрани.
15.55 Халқ қўшиқлари танлови қатнашчилари ижро этади. Хабаровскдан кўрсатилади.

* * *

17.10 «Эртанги кун об-ҳавоси». Телевизион ҳужжатли фильм.
17.30 Спорт ҳамма учун.
17.45 П. И. Чайковский номли концерт залида Н. Осипов номли Давлат академик рус халқ оркестрининг концерти.
19.20 Россиянинг парламент хабарномаси.
19.35 «Поезд «Россия» деб аталади». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси. «Владивосток—Москва» поездидаги кинокузатувлар. 1-фильм.
20.20 Коллаж,
20.25 Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар!
20.40 «Поезд «Россия» деб аталади». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси. 2-фильм.
21.30 «Время» (сурдо таржимаси билан).
22.15 «Сўнгги ташриф». Бадиий фильм (Рига киностудияси).
23.25 «Гимназиячилар». Телефильм.
00.15 «Раддия». Уч серияли телевизион бадиий фильм. 3-серия.

Шанба *

2 ФЕВРАЛЬ

● ЎзТВ I

8.00 «Ассалому алайкум».

*

9.00 Ойбекнинг «Навоий» романи асосида кўп серияли телевизион видеофильм. 2-қисм.
10.05 «Муҳофаза».
10.35 Ўзбекистон спорти.
11.05 «Тоғдаги ғор сирлари». Бадиий фильм (М. Горький номли киностудия).
12.20 Хоразм вилоятидаги Ал-Хоразмий номли мактаб-интернат ўқитувчиси Рўзимбой Оллаберганов билан учрашув.
13.20 «Чорвадор».

Тижорат кўрсатуви

13.50 «Муборак газчилари».

* * *

18.00 «Терговни бўғирсоқлар олиб боради». Қўғирчоқ фильм. 1-фильм.
18.20 Ўсмирлар учун. «Тенгдошлар».
18.50 «Аралаш». Ҳажвий киножурнал.
19.00 «Сумалак» ансамблининг концерти.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.45 «Мерос». Алишер Навоий асарлари хорижий мамлакатларда.
20.15 «Оқшом эртаклари».
20.30 «Ҳафтанома».
21.30 Москва. «Время».
22.15 Алишер Навоий таваллудининг 550 йиллигига. Ойбекнинг «Навоий» романи асосида кўп серияли телевизион видеофильм. 3-қисм.
23.25 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

ДУШАНБЕ КЎРСАТАДИ:

9.00 «Савту калом». Раҳмат Назрий шеърлари асосида адабий-мусиқий кўрсатув.
9.55 Бизнинг хазинамиздан. «Пандномаи Саъдий». Телеспектакль.
11.05 «Йўллар туташганда». Бадиий фильм.

* * *

18.00 Кўрсатувлар тартиби.
18.05 Мультфильмлар.
18.20 «Светофор». Болалар учун телевикторина.
19.00 «Шўрохо: мархилаи нав».
19.30 «Новости».
19.50 «Мерос». Қадимий шарқ адабий мероси.
20.30 «Ахбор».
20.50 Ўратепа шаҳар «Рухшона» ансамблининг концерти.
21.30 Москва. «Время».
22.15 «Нилуфар». Адабий-публицистик кўрсатув.
23.15 «Қутлуғ қадам». Телевизион бадиий фильм (рус тилида).

● МТ I

Шанба, эрта саҳарлаб

7.00 РСФСЖда хизмат кўрсатган артист Л. Рюмина куйлайди.
7.30 «Жажжи эртаклар». Мультфильм.
7.45 Спорт ҳамма учун.
8.00 Ритмик гимнастика.
8.30 Тонгги дам олиш программаси.
9.00 «Сиз яратган боғ».
9.30 «ТСН».
9.45 «Қизбурак». Фильм-концерт премьераси (Фрунзе).
10.10 Мультфильмлар.
10.40 «Сўз». Адабий-бадиий программа.
12.25 Режиссёр Я. Фрид фильмлари. «Эркин шамол». 1 ва 2-сериялар («Ленфильм»).
14.30 «Ер манзаралари». Илмий-оммабоп фильм премьераси. 4-серия — «Тропик ўрмонлар» (ГФЖ).
15.30 «ТСН».
15.45 «Бурда моден» таклиф этади.
16.15 «Босқичлар».
17.30 Эртаклар ва саргузаштлар оламида. «Олтин ўрдак». Бадиий фильм (Польша).
18.30 «Халқаро панорама».
19.15 «Оқ соч рок-н-ролл». Ҳужжатли мусиқий фильм премьераси («Видеомьюзик» (Италия) маҳсулоти).
20.10 «ТФ» студияси. «Меланхолик вальс». Телевизион бадиий фильм премьераси.
21.30 «Время».
22.15 «ТФ» студияси: «ТФ» студияси танлови — 1990 йилги машҳур телекино актёрлари учрашувининг натижалари якунланади. «Режиссёр — томошабин». «Девордаги эшик». Мультфильм премьераси.

Тунги телевидение

00.55 «Рақслар, рақслар, рақслар».
01.25 «Олтин мина». Телевизион бадиий фильм. 1-серия («Ленфильм»).
02.30 А. Барикин ҳамда «Карнавал» группасининг концерти.

● МТ II

8.30 Эрталабки бадантарбия машқлари.
8.45 РСФСЖ мусиқий фольклори концерти.
9.30 Рус тили.
10.00 Иттифоқдош жумҳуриятлар кинопублицистикаси. «Прут меридиани» (Кишинёв).
10.30 А. С. Пушкин номли Давлат тасвирий санъат музейида XVIII аср Дрезден галереяси асарлари кўргазмаси ҳақида.
11.10 Педагогика ҳамма учун.
12.10 А. Герасимова куйлайди.
13.10 «Ҳамдўстлик» видеоканали.
16.30 «Плюс ўн бир». Россия телевидениесининг программаси.
20.00 Вера Прокушева куйлайди.
20.15 Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар!
20.30 ТВ TV ҳақида.
21.30 «Время» (сурдо таржимаси билан).
22.15 «Серафима ороли». Телевизион бадиий фильм.
23.35 «Ялпиз гуллаганда». Фильм-концерт.
00.15 А. Цагарели. «Хонума». Фильм-спектакль.
02.35 «Джаз... джаз... джаз...».

Якшанба *

3 ФЕВРАЛЬ

● ЎзТВ I

8.00 «Ҳафтанома» (такрор.).

●

9.00 Ойбекнинг «Навоий» романи асосида кўп серияли телевизион видеофильм. 3-қисм.
10.20 Спорт кўрсатувлари. 1. Баскетбол. 2. Шахмат мактаби.
11.30 «Омад ҳамиша келавермайди». Кинокомедия («Мосфильм»).
12.45 «Алифбо сабоқлари». 1-босқич (такрор.).
13.20 «Деҳқон ва замин».

Тижорат кўрсатуви

14.40 «Шеробод тузи».

* * *

18.00 «Терговни бўғирсоқлар олиб боради». Қўғирчоқ фильм. 2-фильм.
18.10 Болалар учун. «Кичкинтой» кўрсатуви.
18.50 «Мультипанорама».
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 «Ўзбекистон» киножурнали.
20.00 «Учрашув». «Қизиқчи-90» ғолиби Ҳожибой Тожибоев, Тожикистонда хизмат кўрсатган артист Қодир Мирашуров.
20.30 «Ахборот».
20.50 «Учрашув». «Қизиқчи-90» ғолиби Ҳожибой Тожибоев, Тожикистонда хизмат кўрсатган артист Қодир Мирашуров (давоми).
21.30 Москва. «Время».
22.15 Алишер Навоий таваллудининг 550 йиллигига. Ойбекнинг «Навоий» романи асосида кўп серияли телевизион видеофильм. 4-қисм.
23.20 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

ДУШАНБЕ КЎРСАТАДИ:

9.00 «Сапеда». Мусиқий ахборот.
10.05 «Ҳар бир кишига ва барчага».
10.10 «Яхши дегани нима?».
10.50 Кинопрограмма.
11.50 «Шарқ фирибгари». Бадиий фильм (рус тилида).

* * *

18.00 Кўрсатувлар тартиби.
18.05 «Шарқ фирибгари». Бадиий фильм (рус тилида).
19.20 «Бишнав аз най». «Маснавий маънавий». Жалолиддин Румий.
20.00 «Ҳафта». Информацион кўрсатув.
20.30 «Чеҳраи ҳунар». Жумҳуриятда хизмат кўрсатган артист М. Боротов.
21.15 «Ажойиб кўллар». Кинолавҳа.
21.30 Москва. «Время».
22.15 «Атои саҳна». Тожикистон ССЖ халқ артисти Ато Муҳаммаджонов.
23.15 «Телетомошабин ҳамроҳи».

● МТ I

8.30 «ТСН».
8.45 Ритмик гимнастика.
9.15 «Спортлото» тиражи.
9.30 «Эрта саҳарлаб». Болалар учун кўрсатув.
10.30 «Ватан хизматида».
11.30 Тонгги дам олиш программаси.
12.00 «Саёҳатчилар клуби».
13.20 «Қишлоқ янгиликлари».
14.20 М. Горький номли киностудиянинг 75 йиллигига. «Сепсиз қиз». Бадиий фильм (1936 й.).
15.45 «ТСН».
16.00 «Здоровье».
16.30 Мультфильмлар,
16.55 «Том». О. Табаков раҳбарлигидаги театр-студия фильм-спектаклининг премьераси.
18.40 «Уолт Дисней таништиради...».

Якшанба кинозали

19.30 «Лаънати китоб». Мультфильм премьераси.
20.05 МТ экранида биринчи марта. «Худонинг балоси». Бадиий фильм (А. Довженко номли киностудия).
21.30 «Время».
22.15 «Аркадий Арканов дўстлари билан ва дўстлар учун».
00.35 «Ўз-ўзингга мадад бер».

Тунги телевидение

01.20 «Олтин мина». Телевизион бадиий фильм. 2-серия.
02.30 «Мусиқий лифт».
03.30 «Янги йил детективи».

● МТ II

8.30 Зарядкага сафланинг!
8.45 Экранда «01» хизмати. Ёнғиндан сақланиш ҳақида фильмлар.
9.10 Волейбол. ССЖИ чемпионати. Хотин-қизлар. МАСК—«Уралочка» (Свердловск).
10.00 Ж. Верди. «Травиата». Красноярск опера ва балет театрининг спектакли.
11.55 Мультфильмлар.
12.20 Кичик концерт.

●

12.30
ЎЗБЕКИСТОН
ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ
«ДЎСТЛИК»
ВИДЕОКАНАЛИ

●

16.00 Хоккей. ССЖИ чемпионати. МАСК—«Динамо» (Москва).
18.15 «Осиё овози». Эстрада дам олиш программаси. 2-қисм.
19.45 «Планета». Халқаро программа.
20.45 Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар!
21.00 Россиянинг парламент хабарномаси.
21.15 «Мастер, Маргарита... испанчадан эркин таржима». Телевизион ҳужжатли фильм.
21.25 Коллаж.
21.30 «Время» (сурдо таржимаси билан).
22.15 Муаллифлик телевидениеси. «Эркин учиш», «Туновкун», «Ибодатга чорловчи қўнғироқ овози».
00.15 Борис Штоколов концертларида.
00.50 «Американча дуэль». Д. Биксбининг шу номли ҳикояси мотивлари асосида мусиқий томоша.

ХОҲ ИШОНИНГ, ХОҲ ИШОНМАНГ!

Зулфиябону: «18 ТА САЙЁРА БИЛАН ТИЛЛАШАМАН»

НОМАЪЛУМ учар жисмлар (НУЖ), ғаройиб ҳодисалар ҳақида кейинги вақтда кўп ёзишяпти. Экстрасенслар кўпаяяпти, ҳаттоки, экстрасенсларни тайёрловчи курслар ҳам ишлаб турипти. Бундай курсларга ўқувчилар биологик майдони маълум кучга эга бўлган кишилар орасидан танлаб олиняпти. Экстрасенслар ҳақида ҳам талайгина мақолалар пайдо бўлди. Хўш, авваллари НУЖлар, экстрасенслар бўлмаганмиди? Бўлган, албатта. НУЖлар ҳақидаги маълумотлар қаттиқ сир сақланган. Экстрасенсларга деярли эътибор берилмаган, кўплари ўзларида бундай ҳислат борлигини билишмаган ҳам.

НУЖларни қадим замонларда ҳам, ўрта асрларда ҳам кузатишган. Ўша даврлар қиролларининг фармонларида «учар жисмлар»да саёҳат қилишга журъат этганларни ўлим жазоси кутиши айтилган. «Ўқиб», дам солиб қўйган кишиларни ҳам, силаб-сийпаб, «қоқиб» қўйган кишиларни ҳам, уларга ишонганларни ҳам атеистик пропаганда аёвсиз танқид қилган. Эндиликда эса Алан Чумак ойнаи жаҳонда қўлларини минг чақирим масофадан ҳаракатлантирса, телевизор олдига бир банка сув қўйсанглар, Чумак қўлларининг «нури» остида сув шифобахш бўлади, ичсангиз дарддан фориғ бўласизлар, дейишади ўша «танқидчилар».

ССЖИ ФА Президенти Г. Марчукнинг таъкидлашича, экстрасенслар фанда янги йўналишнинг туғилишига сабабчи бўлдилар. Урал меҳнаткашлари билан учрашувда Президентимиз М. С. Горбачев «НУЖ ҳодисаси бор нарса ва бу ҳодисага шов-шув билан қарамасдан, уни ўрганиш лозим», деганди. Яқинда матбуотда ушбу хабар пайдо бўлди: «Мавжуд хабарларга қараганда, Рональд Рейган 1985 йили Женевада ўзга сайёраликлар томонидан хавф эҳтимоли тўғрисида гапириб, юракларга ғулғула солган эди. Шу муносабат билан АҚШ ва ССЖИ бундай ҳужумни қайтариш учун бирлашишлари мумкин, деган фикр ҳам айтилган эди. 1987 йили Москвада бўлиб ўтган «Ядросиз дунё ва инсониятнинг омон қолиши учун» анжуманида М. С. Горбачев «Гарчанд хавотирланишга, эҳтимолки, балки, ҳали эрта бўлса ҳам ушбу фаразни талашиб тортишиб ўтирмоқчимасман» — деб таъкидлади». («Ёш ленинчи», 29 декабрь 1990 йил).

ССЖИ ФАсининг баъзи институтлари НУЖ билан шуғулланишади. Ҳарбий ҳаво кучларининг Волга бўйидаги кичик бир шаҳарчада НУЖларни ўрганувчи махсус лабораторияси ҳам бор.

Иттифоқимизнинг турли шаҳарларида уфология (уфология — НУЖларни ўрганувчи фан) ва қувват-ахборот алмашиш мутахассисларининг жамиятлари, клублари ишлаб турипти. Бундай жамият, клублар, масалан Ленинградда, Латвияда мавжуд. Латвия уфология ва қувват-ахборот алмашиш Ассоциацияси ўз ахборот бюллетенига эгаким, у «М—учбурчаги» деб аталади. ССЖИ Эктрасенслар ҳамда Ўзбекистон ССЖ экстрасенслар уюшмалари тузилиб, улар кенг кўламда ўз фаолиятларини бошлаб юборганлар, кўплаб фуқаролар дардларига малҳамни экстрасенслардан топмоқдалар.

НУЖ ҳодисаси ва экстрасенслик орасида маълум бир боғланиш борлиги эътиборга лойиқдир.

НУЖларни чақирувчи, ўзга сайёраликларда яшовчи ақлли мавжудотлар билан мулоқот қилувчи кишилар—мулоқотчилар — талайгина. Мулоқотчилар ҳозир анчагина сайёра билан алоқа боғлаганлар. Улар мулоқотлар давомида Коинот алифбосини олганлар, бу алифбо 400 тача белгидан иборат бўлиб, ҳар бир белги маълум бир маънога, қувватга эга. Ўша сайёралардаги «кишилар» билан тиллашувчи, улар тилини билувчилар орамизда яшаб турушипти. Фазовий мусиқага мос фазовий рақсга тушувчилар бор. Улар Ердагилардан тубдан фарқ қилади. Яқинда «Билимлар уйи»да Коинот билан мулоқот қилувчилар чизган расмлар кўргазмаси бўлди. Ақл бовар қилмайдиган расмлар.

— Ўзим расм чизишни унча билмайман. Менга коинотдагилар ўргатиб туришади. Қаламни қоғозга қўйсам бас, ўзи ҳаракат қилиб кетаверади, мен уни ушлаб тураман, холос,— дейди бир мулоқотчи...

Олимларнинг экстрасенслик, мулоқотчилик ва НУЖ муаммоларига бағишланган илмий анжуманлари бўлиб туради. Жумладан, 1989 йилнинг баҳорида Франциянинг Лион шаҳрида ана шу мавзуга бағишланган III Европа Конгресси бўлиб ўтди. Конгресс ишида АҚШ, Канада олимлари ҳам қатнашишди, бироқ бу Конгрессда ССЖИ олимлари иштирок этишмади. 1990 йилнинг октябрида ГФЖнинг Франкфург — Майн шаҳрида НУЖларни тадқиқ қилувчи мутахассисларнинг I Умумжаҳон Конгресси бўлиб ўтди. Конгресс ишида 20 дан ортиқ мамлакатдан 2000 та мутахассис қатнашди. ССЖИ вакиллари ҳам Конгрессда иштирок этишди. Конгресс «Коинот билан мулоқот» деб номланган эди. Америка—Британия «НУЖлар Қомуси»да Коинотдан келганлар билан минглаб сирли учрашувлар баёни берилган. Дунёнинг кўпгина мамлакатларида, масалан, АҚШ, Францияда, НУЖларни тадқиқ қилиш программаси ҳам бор. Хитой ФАси қошида НУЖларни тадқиқ қилиш олийгоҳи мавжуд.

Бир собиқ зобитнинг гувоҳлик беришича, Рейт Патерсан авиабазасида НУЖ учувчиларининг 30 дан ортиқ музлатилган жасадлари бор. Уларнинг бўйлари 1,2 метр атрофида қўллари узун ва ингичка, ҳар бирида тўртта бармоқ бўлиб, бармоқлар орасида парда бор. Ҳар бирининг оғирлиги 18 кг атрофида. Кўзлари катта ва қисиқ, оғиз ўрнида кичик бир тешик. Уфологларнинг фикрича, бу учувчилар биороботлардир...

Кўргазмалардаги расмларни томоша қилгач, «Билимлар уйи»нинг катта мажлислар талорига йиғилдик. Бу ерда «Сирли олам» ойномаси таҳрир ҳайъати билан муштарийларнинг учрашуви бўлаётган эди. Талорда одам кўп, учрашувга бир неча мулоқотчилар, экстрасенслар ҳам таклиф қилинган дейишди...

Ёнимдаги бўш стулга 16 ёшлар чамасидаги кўҳликкина, юзлари тароватли кўзларидан нур ёғилиб турган бир қизча келиб ўтирди.

— Сизнинг бошингиз сал оғриб турипти, ҳозир ўтиб кетади, деди ва қўллари билан бошим атрофида доиралар чизди. Ҳақиқатан ҳам, бошим оғриброқ турган эди. Бошимнинг оғриғи бироздан сўнг «ўтиб кетди».

— Сиз Зулфиябонумисиз? Ҳозиргина Сиз ҳақингизда гапиришаётган эдилар. Мулоқотчи экансиз. Космик тилни билармишсиз.

— Ҳа, шундай.

ЗУЛФИЯБОНУ билан суҳбатлашиш орзусида эдик. У бизларни уйига таклиф этди. Сўнг қизча билан рўзномамиз муҳарририятида, дорилфунунда суҳбатлашдик.

Зулфиябону Жумаева 1975 йил 2 августда Қарши шаҳрида туғилган. 7 ёшида Қаршидаги Ғафур Ғулом номли 21-мактабга ўқишга боради. Шу мактабнинг 8-синфини битирган. Зулфиябонулар оиласи ҳозир Тошкентда яшайди. Зулфиябону мактабдаги муаллимаси Ботировани илиқ сўзлар билан эслайди. 12 ёшидан бошлаб ўзга сайёраликлар билан мулоқотда. 18 та сайёрадаги «кишилар» билан гаплашаолади. ССЖИ Экстрасенслар уюшмасининг аъзоси. Суҳбатимизни Зулфиябонунинг онаси Улашбиби Узоқова «илиб кетди».

Улашбиби УЗОҚОВА ҳикояси: шажарамиз арабларга бориб тақалади. Биз Оловхон Эшонбува авлодлариданмиз. Эшонбува, ҳозирги тил билан айтганда, кучли экстрасенс бўлган эканлар, кўзлари билан тикилиб, олов ёқаолганлар, шунинг учун ҳам эл орасида Оловхон домла номини олганлар. Дуо билан сувни тескари оқизганлар. Бешта фарзандим бор — уч қиз, икки ўғил. Иккита қизимни узатганман, улар Қаршида туришади. Икки ўғлим, Зулфиябону қизим ва мен Тошкентга келдик. Кўп қаватли уйнинг 9-қаватида турамиз. Ўзим ҳам, ўғилларим ҳам экстрасенсмиз. Турли касалликларни даволайман. Тегишли руҳсатнома, ҳужжатларим бор. 17, 27, 31, 33 ёшимда НУЖдаги «одамлар» мени юлдузга олиб чиқиб кетишган. 27 ёшимда 22 кун юлдузда бўлганман. Қолганида бир ҳафта атрофида. Зулфиябону ёшлигида қаттиқ бетоб бўлган — йиғлаб, кўкариб, қотиб қолаверарди. Сабабини билмасдик. 7 ёшигача шу ҳол давом этди. Кечалари йўқ бўлиб қоларди, қидириб-қидириб мозордан, бир азиз авлиёнинг қабри устида ухлаб ётган ҳолда топиб олардик. 7 ёшида у бир ҳафта йўқ бўлиб қолган. Тузалган ҳолда уйга кириб келди. Қаерларда бўлганини билмаймиз. Назаримда, мени юлдузларга олиб кетган одамлар буни ҳам олиб кетишган...

ЗУЛФИЯБОНУ ҳикояси: биринчи марта ўзга сайёрадан келган одамни 12 ёшимда кўрганман. Воқеа Қаршидаги уйимизда 1987 йилнинг августида рўй берган. Ўша куни кечки таомга чучвара қилгандик. Опамлар, поччамлар келишганди. Эндигина овқатга ўтирмоқчи бўлган эдик, онам менга ошхонадан қалампир олиб келишни буюрдилар. Шу вақт бизникида электр ўчиб қолди, аммо қўшниларда чироқ бор эди. Шамни кўтариб, ошхонага қалампир учун бордим. У ерда бўйи 4 метрдан ортиқроқ баҳайбат, одам шаклидаги бир «нарса» турарди. Унинг битта кўзини кўриб қолдим. Жуда қўрқдим. Додлаб юбордим. Нима бўлди, деб опамлар келдилар... Ҳеч ким тайинли бир нарсани тушунтириб беролмади. Онамлар фолбинга бордилар. Фолбин ром очолмай бўғилиб қолди. Мени бир домлага ўқитишмоқчи бўлишди. Домла келди, ўқиди, бироқ, эртасига унинг вафот этганини эшитдик. Бу воқеалар билан мен кўрган «одам» орасида боғланиш борми ёки бу — воқеаларнинг тасодифан тўғри келиб қолишими — бунисини ҳеч ким билмайди... Эртасига кечаси, тунда қулоғим тагига урилган тарсакидан уйғониб кетдим. Тепамда ўша — аввалги куни ошхонада кўрганим — «одам» турарди. «Сен бизларнинг ердаги хабарчимиз бўласан. Бизлар сени танладик»,— деди. Кўзимга қизил, сариқ, яшил рангдаги одамлар кўринди. Қизил рангли одам гапирарди.

— Нима учун мени танладинглар?— деб сўрадим.

— Сен Оловхон Эшон буванинг еттинчи авлодисан. Шунинг учун сени танладик. Сенга ўхшаш одамдан 9 тасини танлаганмиз. Мен сенинг асл отангман, менинг исмим Луқмундажир.— деди у.

— Ахир менинг отамнинг исми Ваҳоб-ку!...

— Йўқ, йўқ, у асл отанг эмас, у сабабчи отанг...

Мана шу воқеага ҳам уч йилдан ошди. Шу йиллар ичида мен ўнлаб марта ўзга сайёраликлар билан мулоқотда бўлдим. 18 та сайёра одамлари билан гаплаша оламан, улардан сигналлар қабул қиламан. Улар менга ўз алифболарини ўргатишган, улар билан уларнинг тилида гаплаша оламан. Улар менга ўзларини чақириш учун калит (код) ҳам беришган. Мана дафтарим, бу ерда уларнинг ҳарфлари ёзилган, мана улар уларнинг сўзлари — ёнидаги эса таржималари. Мана бу белгиларни эса уйимиз деворига ёзиб кетишган. Уни ўзларингиз борганда кўргансизлар. Кўпинча тушимда ўргатишади. Улар менга конлар жойлашган ерларни айтиб беришди, башорат қилишни ўргатишди. Башорат қилганим воқеалар рўй беряпти, лекин башорат қилганимда айрим одамлар воқеаларнинг рўй беришига ишонишмаган. Бир журналист мен билан суҳбатлашганда «Яқин кунларда бирор табиий офат содир бўлмайдими?» деб сўради. Мен «бўлади» дедим. Ҳақиқатан ҳам, Ўзган атрофида бир ҳафтадан сўнг зилзила бўлди, кўплаб одамлар бошпанасиз қолди.

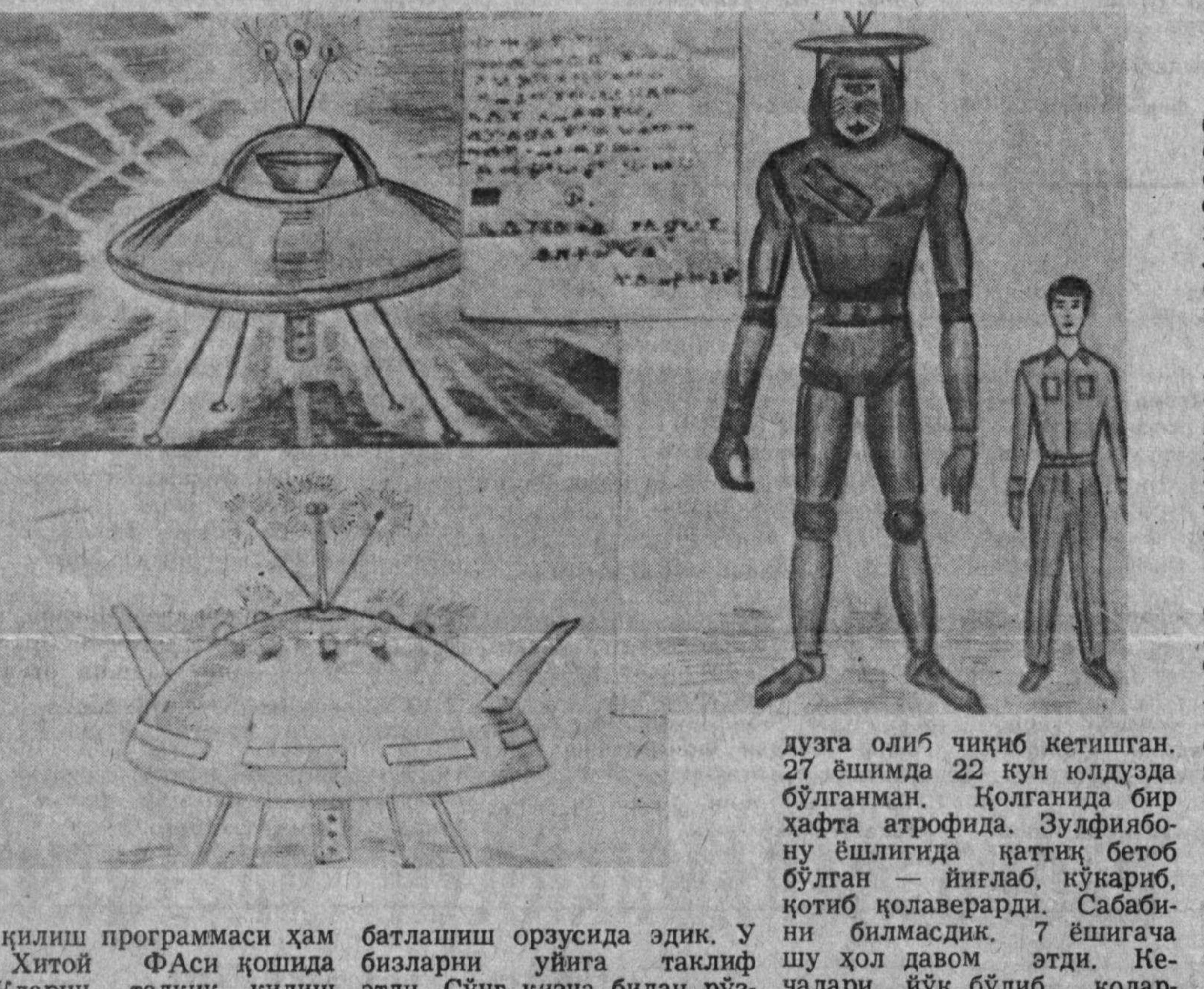

Кўплар мендан «Сайёраларга чиққанмисиз?» деб сўрашади. Ҳа, чиққанман. 18-чи сайёрага олиб боришган. Ҳозир ҳам олиб кетамиз, дейишади улар. Аммо, истамайман ҳозир. Ҳоҳласам, 18 та сайёранинг ҳаммасига ҳам олиб чиқишлари мумкин. 18-чи сайёрадаги уйлар шишадан, уйларнинг ичкарисидан ташқари кўринади, бироқ ташқаридан ичкари кўринмайди. Ери жигарранг тусда, қизил қор ёғади, дарахтлари кўм-кўк, ҳавоси ниҳоятда мусаффо. Суви, ёмғири яшил рангда. Бизга ўхшаш уларда ҳам оила бор. Улар фақат худогагина сиғинишади. Кишилари бир кўзли, уларнинг панжалари, қўллари узун-узун, бўйлари 3—4 метр. Жуда узоқ умр кўришаркан, бир неча минг йил. Бир минг йилда битта фарзанд кўришади. Улар ерга скафандрда келишади. Скафандрларининг ўнг томонида учта кнопка бор, қизил, сариқ, яшил. Кийимлари шу уч хил рангда ўзгариб туради. Бу қайси тугманинг босилишига боғлиқ. Уларнинг кийимида учта антеннаси бор, улар ҳам қизил, сариқ, яшил рангда товланиб туради. Масалан, ўртадаги антенна ердаги одамлар уларни расмга, видеолентага тушира олмасликлари учун хизмат қилади. Қолган икки антенна теварак-атрофда нима бўлаётганидан дарак бериб туради. Яна уларда бир аппарат бор, шу аппарат уларнинг гапини исталган тилга таржима қилиб бераолади. Шунинг учун ҳам улар ўзбек билан ўзбекча гаплашаверадилар. Улар 2—3 минутгина ухлайди, холос. Улар ўзларини кўз очиб юмгунча операция қилаоладилар. Ниҳоятда чуқур бой билимга эгалар. Мия имкониятларидан бизларга қараганда бир неча ўн баробар кўпроқ фойдалана оладилар.

Яқинда бир шоиранинг ўғли менга севги изҳор қилиб қолди. Фақат шунга уйланаман, деб худонинг зорини қилипти онасига. Мен ҳали жуда ёшман, 16 га ҳам тўлмаганман, «севги муаммоси»ни яхши тушунмайман, аммо шуниси аниқки, мен Ер фарзандига турмушга чиқаолмайман. Мен юлдуз фарзандига — 18-сайёра фарзандига — 27 ёшимда турмушга чиқаман. Унинг исми — Эхфафетсифандин...

«Малика» ишлаб чиқариш бирлашмаси бригадири Моҳира АБДУРАУФОВА ҳикояси: машина уриб олган эди мени, асорати ўлароқ бошим оғрирди. Улашбибидан даво топдим, уларга кўп беморлар мурожаат қилишади, шифо топганлари ҳам анчагина. Узоқ жойлардан уйларини қидириб келишади. Уйда қабул қилишга шароитлари йўқ. Бирлашмамизда аёллар кўпчиликни ташкил қилади. Аёллар бошида уй иши, фабрика иши, бола-чақани ювиш-тараш. Иссиқ жон деганларидек... Улашбибини бирлашмага олиб бориб, ишчиларимизни уларнинг назарларидан ўтказмоқчиман, ўша ерда бир хона очиб бериш ҳақида фикрлашмоқдаман. Улашбиби ва болалари биладиган конлар, бўлажак муҳим воқеалар рўйҳати тузилиб мутасадди шахсларга берилса, маълум бир текшириш ўтказилса, айни муддао бўлур эди, деган орзуим бор.

Дунёда башоратчилар, мулоқотчилар кўп, албатта. Ленинградлик П. Глоба, болгариялик Ванга, франциялик Надир — бу рўйҳатни анча давом эттириш мумкин... Ҳаммадан ҳам француз башоратчиси Мишель Нострадамус (1503—1566) бир неча аср аввал айтиб берган воқеаларнинг рўй бериши ҳайратомуз: ҳақиқатан ҳам, у 1789 йилги Франция инқилобини, 1795 йилда электр кашф қилинишини, 1869 йили Суэц канали қазилишини, 1812 йилда Наполеоннинг Россиядан енгилишини, 1914 йили 1 Жаҳон уруши, 1939 йилда II Жаҳон уруши бошланишини, 1917 йилда Октябрь инқилоби бўлишини, 1961 йилда космосга, 1963 йилда Ойга одам чиқишини айтиб кетган... Ҳайратомуз бу башоратнинг сири нимада? Нега Мишель Нострадамус айтган ҳодисалар тўғри чиқди? У нимага асосланди? Ўзидан 400 йил кейинги воқеаларни аниқ айтиб беришида қайси ахборотлардан фойдаланди? Бу ахборотларни унга кимлар, қандай қилиб етказди? Ёки буларнинг ҳаммаси тасодифми? Буларга ҳозир ҳеч ким жавоб бераолмайди. Боз устига Мишель яна 5000 йил кейин келадиган барча йирик воқеаларни ҳам айтиб берганки, вақт ўтиши билан унинг башорати тўғри-нотўғрилиги аён бўлиб бораверади... Улашбиби ва Зулфиябонулар билан суҳбат боис муштарийларимизни сирли олам ғаройиботлари билан пича бўлса-да ошно қилдим. Олам сирларини очиш, уларни илмий нуқтаи назардан асослаш, тушунарли ва ишонарли қилиб оммага етказиш фанимиз олдидаги вазифалардан биридир.

Мирфозил МИРЗААҲМЕДОВ,
риёзиёт фанлари номзоди.

СУРАТДА: Зулфиябону Узоқова ҳамда у билан мулоқотда бўладиган коинот одами.

Сураткаш Н. Муҳаммаджонов.

МУШТАРИЙ ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

«ОНА ТИЛИ» РЎЗНОМАСИ НАШР ЭТИЛСА

ЎЗБЕК тилига давлат мақоми берилгандан сўнг ўтган вақт орасида анча-мунча ишлар қилинди. Аммо назаримда, улар ҳали етарли эмас. Қардош қозоқ дўстларимизга ўхшаб она тилимизга оид муаммоларни кенгроқ ёритувчи «Она тили» ҳафталик рўзномаси чиқарилса илмга чанқоқ ёшларга, айниқса, талабаларга яхши йўриқнома бўлар эди. Бу рўзнома она тилимизга оид бироз мураккаб ва илмийроқ масалаларни ҳам ўз саҳифаларида ёритиб, кўпчилигимизни қийнаётган муаммоларга жавоб берарди.

Ҳозиргача жумҳурият рўзномаларига бироз илмийроқ мақола олиб борсангиз, бу бизга тўғри келмайди, деб қайтариб беришади. Биз таклиф этаётган рўзнома эса муаммоли масалаларни кўтариб чиқарди. Сир эмаски, техника олийгоҳларида бугунги кунда ўтилаётган ўзбек тили дарслари ўқувчилар у ёқда турсин, ҳатто ўқитувчиларни ҳам қониқтирмайди. Уларда ўқиётган талабаларга эга, кесим эмас, ўзбек тилининг қадимги давридан ҳозирга қадар босиб ўтган йўли ҳақидаги умумий маърузалар Урхун—Енисей ёзувлари, уйғур битикларини ўрганишга ўхшаш маълумотлар керак. Токи улар она тилимизнинг илдизларини чуқурроқ ўрганиб, ўз тилимизга муҳаббат уйғотишсин.

М. АБДУЛҲАЙРОВ,

БУ ТУРФА ОЛАМ

АРИ — ҲОСИЛГА ЁРДАМ БЕРАДИ

● МИТТИ ари қишлоқ хўжалик экинлари зараркунандаларига қарши кураш бўйича йирик халқаро дастури марказида бўлиб қолди.

Африка маниока далалари устида миллионлаб ёйилган ари қора қитъанинг 35 давлати аҳолисини асосий озиқ-овқатини сақлаб қолди. Бундан ўн йил муқаддам Африкага келтирилган червец маниокага қирон келтира бошлади. Унга қарши курашда пестицидлардан фойдаланиш яхши самара бермаганлигини ҳисобга олган олимлар червецларга тухум қўйиб ҳалок этадиган ариларга эътиборни қаратдилар. Эндиликда ариларни маниока экинлари устига самолётлардан ҳар дақиқада 1000 тағача тезликда ташлайдилар. «Интернэшнл уайлдлайф» ойнамаси шу ҳақда ёзди.

МИЛЛИОНЕРЛАР КЎПАЯДИ

● АҚШда қанча миллионер яшайди? Америкада ким ҳақиқий бой деб ҳисобланади, ҳамма ҳам шундай бўлишга интилаверадими? «Форчун» ойномаси ўзининг сўнгги сонида шундай саволларга жавоб берган.

Унинг баҳолашича ҳозирги вақтда мамлакатда 58 нафар миллиардер бор, ками билан миллион доллар бойликка эга бўлганлар сафи 1,6 миллион кишига етган.

Шундай бўлса ҳам америкаликлардан миллионер бўлишга интилиш сусаётгани йўқ. Жамоат фикрини сўрашга қараганда АҚШда яшовчиларнинг 88 фоизи ҳозир ҳам ҳеч вақодан бошлаб бойиб кетиш мумкин, деб ҳисоблайдилар. Тадқиқотда иштирок этганларнинг 74 фоизи ўзларининг фарзандлари анча кўпроқ таъминланган ҳаёт кечиришига ишонадилар. Болаларнинг кайфияти ҳам анча некбин. «Форчун» сўзларига кўра, кўпчилик америкаликларда барвақт ёшликда, улар ҳали 30 ёшга тўлмаган вақтда бойишга интилиш кучли бўлади.

Муҳаррир Н. НАСИМОВ.

ЭЪЛОНЛАР БУРЧАГИ

«Юбилей» Марказий спорт майдонида

Табиатда қувват-ахборот алмашуви муаммолари бўйича жумҳурият ассоциациясининг 5—10 ФЕВРАЛЬ КУНЛАРИ
«ХИСЛАТ» МАРКАЗИ
руҳшунос шифокор
Неъматжон МАМАТОВ

СОҒЛОМЛАШТИРИШ СЕАНСЛАРИНИ ЎТКАЗАДИ

Сеанслар соат 14.00 ва 18.00 да бошланади.
Чипталар «Юбилей» марказий спорт саройи кассаларида ҳар куни соат 10.00 дан 19.00 гача ва ваколатли кассирлар томонидан сотилади.
Маълумотлар олиш учун телефонлар: 46-03-12, 46-70-31.

АССАЛОМУ АЛАЙКУМ, АЗИЗЛАР!

«ТУРОН» ИЖОДИЙ УЮШМАСИ

В. И. ЛЕНИН НОМИДАГИ ССЖИ ХАЛҚЛАРИ ДЎСТЛИГИ САРОЙИДА
6, 7, 8, 9, 10 МАРТ СОАТ 16.00 ВА 19.30 ДА
ХАЛҚ СЕВГАН ҚЎШИҚЧИ
Рустам ҒОЙИПОВ
БОШЧИЛИГИДАГИ
«НУР» ГУРУҲИ ИШТИРОКИДА

«ЎЗБЕГИМ ЎҒЛОНЛАРИ»
ТЕАТРЛАШТИРИЛГАН ЯНГИ КОНЦЕРТ ПРОГРАММАСИГА

ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

КОНЦЕРТДА:
ЎЗБЕКИСТОН ССЖ ХАЛҚ АРТИСТИ
Малика АҲМЕДОВА
Сўз устаси ва киноактёр МИРЗА ХОЛМЕДОВ қатнашадилар.
Чипталар Халқлар дўстлиги саройи кассаларида соат 11.00 дан сотилмоқда.

В. И. ЛЕНИН НОМИДАГИ ССЖИ ХАЛҚЛАРИ ДЎСТЛИГИ САРОЙИДА
29, 30, 31 ЯНВАРЬ СОАТ 19.00 ДА,
1, 2, 3 ФЕВРАЛЬ СОАТ 16.00 ва 19.30 ДА

«ҲАЗИЛ-3»
ЯНГИ ПРОГРАММА ҲАЖВИЯ ВА ҚЎШИҚ КЕЧАСИ

ҚАТНАШАДИЛАР:
Мирза Холмедов, Обид Асомов, Ботир Муҳаммадхўжаев, Собит Асомов, Тўхтамурод Азизов ва бошқалар.
САҲНАЛАШТИРУВЧИ РЕЖИССЕР — Ўзбекистон ССЖда хизмат кўрсатган артист, Ҳамза номидаги давлат мукофотининг совриндори Абдурашид РАҲИМОВ.
Чипталар соат 11.00 дан сотилади.
Жамоа буюртмаси қабул қилинади. Телефон 45-85-68.

ТАШКИЛОТЛАР, КОРХОНАЛАР, ШИРКАТЛАР ВА ИШБИЛАРМОН, ТАДБИРКОР КИШИЛАР ДИҚҚАТИГА!

«ЎЗКИТОБ» КИТОБ САВДОСИ БИРЛАШМАСИ

«КАПИТАЛИСТИК МАМЛАКАТЛАР БИЛАН ТУЗИЛАДИГАН НАМУНАВИЙ ШАРТНОМАЛАР ТЎПЛАМИ» (баҳоси — 100 сўм)ни

ТАВСИЯ ЭТАДИ

Ташқи иқтисодий фаолият билан шуғулланмоқчи бўлган ҳамма мазкур тўпламдан муфассал маълумотларни билиб олишлари мумкин:

ЧЕТ ЭЛГА ЧИҚАРИШ БЎЙИЧА: туркум машиналари ва ускуналарини чет элга чиқаришга оид шартнома, маиший машиналар ва асбобларни чет элга чиқаришга оид битим, техникавий ёрдам кўрсатиш учун мутахассисларни хизмат сафарига юбориш тўғрисидаги шартнома, техникавий кўмак беришга оид шартнома, хом ашё маҳсулотларини чет элга чиқаришга оид шартнома, озиқ-овқат маҳсулотларини чет элга чиқаришга оид шартнома, қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариши маҳсулотларини (денгиз орқали) чет элга чиқаришга оид шартнома, консигнациялар шартномаси; воситачилик хизматларини (чет элга) кўрсатиш тўғрисидаги шартнома, савдо бўйича агент билан тузилган битим, якка ҳоким агент билан тузилган битим;

ЧЕТ ЭЛДАН ОЛИШ БЎЙИЧА: автомат линиялар, йирик технологик ускуналарни чет элдан олиш тўғрисидаги шартнома; туркум машиналари, кичик ва катта ўрта қурилмалар, дастгоҳларни чет элдан олишга оид шартнома; оталиқ-монтаж ишларини бажариш шартлари ва тартиби (шартномага илова), озиқ-овқат маҳсулотларини чет элдан олишга оид шартнома, воситачилик хизматлари (чет элдан) кўрсатилиши тўғрисидаги шартнома, харид қилиш бўйича агент билан тузилган битим;

БАРТЕР БЎЙИЧА: бартер шартномаси (саноат буюмлари деталларининг хом ашё комплекти);

РУХСАТНОМА: (лицензия бўйича): умумий намунадаги рухсатномага оид шартнома чет элдан олинаётган ускуналарга боғлиқ бўлган руҳсатнома бериш тўғрисидаги битим, «ноу-хау» (у ёки бу маҳсулотни тайёрлаш, ишлаб чиқариш жараёнини қайта тиклаш ва ҳоказолар учун зарур бўлган техникавий билимлар ва ишлаб чиқариш тажрибасининг умумий комплекси)ни бериш тўғрисидаги рухсатномага оид шартнома, мол нишонларидан фойдаланишга оид рухсатномавий шартнома.

Ушбу тўпламни харид қилмоқчи бўлганлар ўзларининг манзилгоҳлари ва банк маълумотлари кўрсатилган ҳолда қуйидаги манзилда жойлашган «Ўзкитоб» бирлашмасига талабнома юборишлари лозим: Тошкент шаҳри — 129, Навоий кўчаси, 30-уй. Бошқа шаҳарликларга бу тўплам кўрсатилган ҳақини тўлаб олиш шарти билан жўнатилади.

«ЎЗКИТОБ» БИРЛАШМАСИ.

Тошкент вилоят матлубот жамиятлари уюшмаси жамоаси матлубот ширкатчилигининг кекса ходими, Пскент ноҳия матлубот жамиятининг бош ҳисобчиси
Азад Зайнуллович ГИЗАТУЛЛИНнинг
вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Тошкент ҳақиқати («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА»)

БИЗНИНГ МАНЗИЛГОҲ: 700083, ТОШКЕНТ, ЛЕНИНГРАД КЎЧАСИ, 32.

МУҲАРРИР ўринбосарлари — 335885, 325747, 325748, 337916; масъул котиб — 334808, 325353; масъул котиб ўринбосарлари — 325750; БЎЛИМЛАР: мафкура — 325778, деҳқончилик-саноат — 325647; саноат, қурилиш ва транспорт — 325749; маҳаллий Советлар ҳаёти — 325645; ижтимоий масалалар — 325556; маданият — 325767; адабиёт ва санъат — 325553; ахборот, ҳарбий-ватанпарварлик — 325733, хатлар ва оммавий ишлар —334048, 325354; жамоатчи кенгаш қабулхонаси — 334048, 325354; эълонлар бўлими — 325727.

Буюртма — 4729. Ўзбекистон Компартияси Марказий Қўмитаси нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. Индекс: 64672. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12